

fugle & natur

2 | APRIL | 2017

Dansk Ornitologisk Forening

- › Nej til jagt på flere arter
- › Grønland: Tid til dialog
- › Kirkeuglen har en chance
- › Tredækkere på spilleplads

BirdLife
INTERNATIONAL

Egon Østergaard
Formand i DOF

Lav markerne OVALE!

Danmark er et landbrugsland, fordi jorden er nem at dyrke. Det har betydet, at hele 62 pct. af landskabet i dag er landbrug. Marker dyrkes med ét hovedformål for øje: maksimalt udbytte for landmanden. Sådan har det været i århundreder, og det er vel meget naturligt. Men med den kraftige effektivisering, som erhvervet har gennemgået, er naturen og befolkningen mange steder presset helt ud af landbrugslandet.

Nu er der igen en mulighed for at påvirke denne udvikling. Nøglen ligger ikke overraskende i EU's pengekasse, hvorfra der i 2016 blev betalt ca. 7.000 mio. kr. til danske landmænd for at producere fødevarer. Den samlede støtte til landbrugsordninger i EU udgør ca. 450 mia. kr. om året, eller næsten 40 pct. af EU's budget. Spørgsmålet er så, hvad EU's borgere har fået for pengene?

Det spørgsmål er mange optaget af, også EU, så derfor er man for tiden i gang med at se nærmere på, hvordan det er gået, og om noget skal laves om i 2020, når nye støtteordninger til landbruget skal vedtages. DOF og BirdLife International er også gået i gang med at se nærmere på, hvordan naturen og dermed fuglene i højere grad kan få levemuligheder i landbrugslandet, og vi samarbejder med mange andre NGO'er om at stille forslag, der sikrer større bæredygtighed og biodiversitet gennem ændrede støtteprincipper.

En ny rapport fra februar udarbejdet af Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet, viser, at på de bedste jorde er markerne de seneste 20 år blevet 36-48 pct. større. Et meget stort antal dyrkede kanter og hjørner omkring markerne er forsvundet, og det forarmer landskabet og den sidste rest natur yderligere. Regeringens forslag om at kunne flytte små naturarealer, der "ligger i vejen" for dyrkningen, vil accelerere dette yderligere.

De fleste kan se det uholdbare i en sådan udvikling, og EU forsøgte da også at tage højde for det i de nugældende regler for at få det fulde tilskud. Ifølge disse skal landmanden opfylde tre grønne krav. Et af

disse er udlægning af fem pct. af jorden som såkaldte miljø-fokusområder (MFO). Den seneste opgørelse her i landet har imidlertid vist, at sølle 1,4 pct. af landbrugsarealet er blevet taget ud af drift som brakarealer. Vi får derfor ingen naturværdi for de udbetalte greeningpenge, hvilket ellers var meningen. Tilsvarende er en anden del af landbrugsstøtten til naturpleje af fx vores vigtige Natura 2000-områder skrumpet ind, så der slet ikke er penge nok til at betale landmænd for, at deres dyr kan afgræsse værdifulde naturområder.

Det må der laves om på fra 2020, for EU-landbrugsstøtten bør i langt højere grad gives, så beskyttelseskrævende arter og naturtyper kan få et løft. Ellers forarmes landets natur yderligere. Det bør gøres mindst lige så attraktivt for landmændene at levere biodiversitet som skinker. EU's borgere og de danske skattebetalere må forlange, at de kommende regler sikrer, at EU's natur får en betydelig større del af kagen, end tilfældet er i dag.

I en rapport fra februar om Danmarks udfordringer med at implementere EU's miljøregler peger EU da også på, at vi overordnet har to udfordringer. Den ene er at forbedre luftkvaliteten i byer, mens den anden er "at reducere belastningen af naturen pga. intensivt landbrug, herunder anvendelsen af pesticider og næringsstoffer". Løsningen på det sidste peger man også på. Den er at afsætte flere midler til at sikre, at Natura 2000-netværket forvaltes målrettet, så de truede levesteder og arter beskyttes bedre ved bl.a. at reducere belastningen fra landbruget.

Set fra sanglærkernes, vibernes og agerhønsenes perspektiv ville et EU-krav om ovale marker give plads til sprækker af natur mellem mark-ørknerne, og der ville blive kvitteret med fuglesang.

Noget må gøres!

Egon Østergaard
Egon Østergaard, Formand DOF

Forside

Mads Syndergaard har tilbragt nordiske sommernætter på tredækkernes spilleplads. Se hans reportage på side 20-23 i dette blad.

Udgivet af

Dansk Ornitologisk Forening – DOF – BirdLife Denmark
Vesterbrogade 138-140 . 1620 København V
Tlf. 33 28 38 00 (alle hverdage 11-15) . Mail: dof@dof.dk
Bemærk, at vi nu igen udsender Fugle & Natur med PostNord. I tilfælde af, at du ikke modtager dit medlemsblad, henvend dig til DOF's sekretariat på telefon: 3328 3800 eller dof@dof.dk

Redaktør (ansv.): Helge Røjle Christensen, Pilgårdsvej 4, 7742 Vesløs, tlf. 97 99 32 77 (aften), e-post: fugleognatur@dof.dk

Annoncer: Mads Oddershede . **Ture og Møder:** Anders Odd Wulff
Oplag: 17.000. **ISSN:** 1395-8860

Layout og tryk: Vivian Buch, www.step.dk

Indhold

Nej til jagt på flere arter	3
Kirkeuglen har en chance	6
Atlas III: Opråb til læserne.....	8
Indvielse i Skagen.....	10
Håb om dialog i Grønland	12
Smuk start på fotokonkurrence	16
Tredækkere på spilleplads	20
Nyt biodiversitetsprojekt.....	24
Dyrke fugle i rørskov.....	25
Lokalsider, ture og møder.....	30 - 45

DOF kæmper ved forhandlingsbordet:

NEJ TIL JAGT

på spover, hjejler og knortegæs

Af Helge Røjle Christensen, foto: Helge Sørensen.

DOF argumenterer mod ønsker fra Danmarks Jægerforbund om jagttid på flere sårbare fuglearter. Samtidig er der nye muligheder for at få begrænset udsætning af skydefugle i Danmark.

Man kunne kalde det for de olympiske jagtlege. Hvert fjerde år skal jagttiderne på fugle og pattedyr i Danmark revurderes og fastsættes af miljøministeren. Næste gang i 2018.

Jægere, landmænd, skovejere, dyrevenner, fredningsfolk og ornitologer gør sig alle klar og skærper argumenterne for at stå så stærkt som muligt, når den endelige

indstilling om eventuelle ændringer af jagttiderne skal sendes fra Vildtforvaltningsrådet til miljøministeren.

Lige nu foregår kampen på argumenter i to arbejdsgrupper under Vildtforvaltningsrådet, der rent fagligt skal afklare grundlaget for den fremtidige forvaltning. Den ene arbejdsgruppe arbejder med jagttider, den anden arbejdsgruppe arbejder med udsætninger af vildt. Det er nyt, at man denne gang har nedsat faglige arbejdsgrupper,

inden den mere politiske forhandling begynder i Vildtforvaltningsrådet.

DOF: Flere arter bør fredes

Dansk Ornitologisk Forening er i arbejdsgruppen om jagttider repræsenteret af Hans Melftofte, som er formand for foreningens Naturpolitiske Udvalg.

"Vi har naturligvis vores egne ønsker om fredning af udvalgte fuglearter, men det drejer sig også om at forhindre jægerens

Bestanden af mørkbuget knortegås er ikke længere i fremgang, og jagt på arten vil medføre risiko for forvekslinger med den truede lysbuget knortegås.

ret vidtgående ønsker om at genindføre jagten på flere sårbare arter, som vil blive negativt påvirkede af jagt", siger Hans Meltofte.

Hvis vi tager DOF's egne ønsker først, så drejer det sig blandt andet om fredning af fløjsand og havlit og begrænsning af jagten på taffeland og bjergand. Alle fire arter dykænder er nu på den internationale rødliste over truede arter.

"Vi arbejder også for en fredning af dobbeltbekkasin, fordi den danske bestand er i stærk tilbagegang. Internationalt er det mere usikkert, hvordan bestanden har det, men meget tyder på, at den generelt går tilbage. Også for tyrkerduen ønsker vi en fredning, fordi den danske bestand går klart tilbage", forklarer Hans Meltofte.

Andre aktuelle ønsker fra DOF, når det gælder jagttider, er en fredning af

blishønen i september, så den får samme jagttid som dykænderne og et forbud mod drivjagter. Stæren bør også fjernes fra listen over arter, der kan bekæmpes efter vildtskadebekendtgørelsen. Endelig fastholder DOF ønsket om ingen jagt uden for perioden 1. september til 31. januar.

Nej til jagt på knortegæs

Men så er der altså også kampen for at undgå jægerens ønsker om jagttid på mørkbuget knortegås, hjejle, storspove, enkeltbekkasin, ederfuglehunner, skalleslugere og måger.

"Jagt på knortegæssene vil medføre, at arten igen bliver så sky, at fuglene vil holde sig på lang afstand af mennesker med, hvad det be-

tyder af forringede oplevelsesmuligheder for befolkningen", siger Hans Meltofte.

Bestanden af mørkbuget knortegås er i øvrigt slet ikke i fremgang længere. Bestanden er siden topårene i 1993-95 reduceret fra ca. 315.000 til omkring 200.000 individer, dvs. en tilbagegang på 35 %. Det skyldes primært faldende ynglesucces på ynglepladserne i arktisk Rusland.

"Der er altså på ingen måde tale om en bestandsudvikling som for en række andre gæs, der er øget voldsomt i antal pga. de stærkt øgede fourageringsmuligheder på vintergrønne marker i hele Vesteuropa", konstaterer formanden for DOF's Naturpolitiske Udvalg.

Nej til jagt på flere vadefugle

De fleste vadefugle blev fredet i 1982. Begrundelsen var, at vadefugle har en langsom bestandsomsætning og derfor egner

Hjejler på træk. De fleste vadefugle blev fredet i 1982. Nu kæmper DOF for at fastholde fredningen.

sig dårligt til jagtlig udnyttelse, samt at mange fredede vadefugle blev skudt, fordi arterne er svære at kende fra hinanden. "De argumenter holder stadig for både spover og hjejler. Og Danmark er jo ikke en 'ø', hvis fugle ikke påvirkes af, hvad der foregår i landene på resten af bestandenes trækruter. Hvis der genindføres jagt i Dan-

mark, vil det undergrave bestræbelserne på at få de langsomt reproducerende vadefugle fredet i de få lande indenfor udbredelsesområdet, hvor de stadig jages", siger Hans Meltofte.

Også når det gælder enkeltbekkasin, ederfugle og skalleslugere vil DOF stå op imod

Storspover får som de fleste andre vadefugle kun få unger og egner sig derfor dårligt til jagtlig udnyttelse.

jægerens argumenter i den afgørende fase frem mod revisionen af jagttiderne i 2018. Bramgåsen udgør derimod en særlig situation.

Bestanden af den smukke lille gås er steget eksplosivt i vores del af verden og tæller nu omkring 1,5 mio. individer. Det giver landmændene problemer visse steder med markskader, og der er i 2016 indført udvidede muligheder for regulering af arten i Danmark med uheldige konsekvenser som forstyrrelser af andre fugle i yngletiden om foråret.

DOF er derfor åben overfor at indlede forhandlinger om en international forvaltningsplan for bramgæs i stil med den plan, der allerede findes for kortnæbbet gås.

Håb om færre skydefugle

Når det gælder arbejdsgruppen om udsætninger af vildt i naturen, så er DOF repræsenteret af formanden Egon Østergaard.

"Vores egne ønsker at ganske klare og ligger i direkte forlængelse af foreningens natursyn. Vi er ikke modstandere af jagt, der foregår på et bæredygtigt grundlag. Men vi er imod, at de vilde bestande af fugle suppleres med udsatte fugle, som jo reelt er skydefugle. Derfor er det vores ønske, at udsætningen af gråænder og agerhøns stoppes, og at udsætningen af 1,7 mio. fasaner årligt udfases", siger Egon Østergaard.

Efter formandens vurdering, så er de miljømæssige problemer størst for gråandens vedkommende:

"En undersøgelse foretaget af DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet har dokumenteret, at udsætning af gråænder skaber miljøproblemer i de søer, hvor de udsættes. Koncentrationen af næringsstoffet fosfor var således over 70 pct. højere i søer med udsætning end i søer uden.

Desuden bør vi her kunne få støtte fra landbruget, som med rette er bekymret for, hvad udsætninger af tusindvis af importerede fugle kan betyde for spredningen af fugleinfluenza, der så sent som i denne vinter har betydet store tab for fjerkræbranchen", konstaterer Egon Østergaard.

KIRKEUGLEN

har stadig en chance

Med flere redekasser og flere fritidslandbrug er der stadig håb for den truede kirkeugle i Danmark, vurderer tyske uglespecialister fra Landesverband Eulen-Schutz in Schleswig-Holstein.

Der er næppe flere end 20 par kirkeugler tilbage i Danmark, og den lille charmerende ugle er flere gange erklæret dødsdømt som dansk ynglefugl. Men DOF har ikke opgivet:

"Hvis kirkeuglen vil forsvinde, så skal vi i hvert fald gøre det så besværligt for den, som vi overhovedet kan", som Klaus Dichmann, formand for DOF's uglegruppe, udtrykker det med et glimt i øjet.

Han har fået lidt af optimismen tilbage efter et besøg fra tyske uglespecialister sidste år. Tre ornitologer fra den tyske uglegruppe i Schleswig-Holstein besøgte

de områder i Himmerland, hvor der stadig yngler måske 10-15 par kirkeugler.

Tyskerne kommer selv fra et område kun et halvt hundrede kilometer syd for grænsen, hvor der er en stabil bestand af kirkeugler på omkring 60 par. De konkluderer i deres rapport om besøget, at kirkeuglen stadig har en chance i Danmark, hvis der nu sker en målrettet opsætning af redekasser på de landejendomme, som egner sig til kirkeuglen. "Der er ikke føde nok til kirkeuglerne i det effektivt drevne landbrug. Men også i Himmerland flytter flere mennesker fra byerne nu ud på landet i nedlagte landejendomme, hvor de starter fritidslandbrug

med fritgående heste, får eller kødkvæg i indhegninger omkring gårdens bygninger. Det er præcis den form for landbrug, som giver et varieret fødegrundlag for kirkeuglerne", siger Klaus Dichmann.

Mindst 20 nye kasser i år

Kirkeuglerne spiser store insekter, regnorme, mus, padder og småfugle, som de fanger på jorden. Undersøgelser viser, at de sidste danske kirkeugler især søger føde lige omkring de bygninger, hvor de yngler.

Styregruppen for "Projekt Kirkeugle" i Himmerland er der for i gang med at udpege velegnede ejendomme i nærheden

af eksisterende uglepar. Hvis forholdene er uglevenlige og ejendommens ejere er indforstået, så sættes der kirkeuglekasser op, som forhåbentlig kan tiltrække unger fra uglepar i nærheden.

"Vi forventer at sætte mindst 20 kasser op i år på nøje udvalgte ejendomme, og der er flere på vej", siger Klaus Dichmann.

De tyske kirkeuglespecialister er derimod ikke så glade for den fodring med døde haneekyllinger, som har været praktiseret i Danmark i et forsøg på at opbølge ynglesuccesen hos kirkeugler. Kosten er simpelthen for ensidig for kirkeuglens unger, lyder vurderingen fra de tyske eksperter. "Det svarer måske til, hvad der kan ske i en stærerede i et år med mange stankelbenslarver. Det kan resultere i, at ungerne i kassen kun fodres med stankelbenslarver, så de rent ud sagt får tyndskid af den ensidige kost. Det kan de ikke klare. Ungerne skal have en mere varieret kost", forklarer Klaus Dichmann.

Søger efter flere penge

Blandt mange ideer til at hjælpe kirkeuglen i Danmark har der også været forslag om at udsætte opdrættede kirkeugler. Dansk Ornitologisk Forening er i sit natursyn kritisk overfor udsættninger, når en art ikke er truet i en større europæisk eller global sammenhæng, og det er kirkeuglen ikke. "Men det er en rigtig god ide at sætte

Klaus Dichmanns bil fyldt med 20 tyske kirkeuglekasser på vej mod Danmark.

Skilt med "Uglevenligt landbrug" og en tekst om kirkeuglen. Et nyt initiativ fra Projekt Kirkeugle.

flere uglekasser op på omhyggeligt udvalgte landejendomme med de rette livsbetingelser for kirkeuglen. Det kan vi kun være positive overfor", siger DOF's næstformand Marco Brodde.

DOF har igennem en årrække deltaget i "Projekt Kirkeugle". Det er et grønt partnerskab med Danmarks Naturfredningsforening, Aalborg Kommune, Rebild Kommune, Vesthimmerlands Kommune og landboforeningen Agri Nord, som har ledet projektet. Projektet har fået 2,1 mio. kroner i støtte fra Miljø- og Fødevarerministeriet.

"Projekt Kirkeugle stopper egentlig her i 2017, fordi der ikke er flere penge. Men vi har besluttet os for at fortsætte i en eller anden form og arbejder på at finde en løsning", siger Klaus Dichmann.

Et af de seneste initiativer fra projektet er små metalskilte med påskriften "Uglevenligt landbrug", som ejerne af de medvirkende ejendomme kan sætte op ude ved vejen (se billedet). Det sker efter tysk forbillede, hvor skiltene har været med til at skabe yderligere positiv interesse omkring indsatsen for den lille ugle.

Find en sikker SOLSORT!

Af Per Frydenlund Nielsen & Thomas Vikstrøm

Opråb til læserne om at bidrage til Atlas III
i projektets sidste sæson

En sikkert ynglende solsort hun med mad til ungerne. Foto: Johanna M. Hartmann.

sidste nummer af Fugle og Natur blev der bragt en artikel om Atlas III-projektet med en opfordring til at gøre en indsats her i det sidste år af projektet. Foråret er nu kommet for alvor, så det er **NU**, du kan gøre en indsats og bidrage til en fuld dækning af kortlægningen. Der er især behov for en indsats i visse dårligt dækkede kvadrater.

Dårligt dækkede kvadrater kan fx findes ved at bruge solsorten som eksempel. Solsorten mangler nemlig at blive registreret som sikkert ynglende i et antal kvadrater, selvom den er en af vores mest almindelige havefugle. Solsorten kan få

op til tre kuld pr. år, så der er rig lejlighed til at registrere arten som sikker ynglefugl i stort set alle kvadrater. Er solsorten ikke registreret som sikkert ynglende i et kvadrat, er det som regel et signal om, at der også mangler registrering af andre almindelige arter i kvadratet. Mens man prøver at finde solsorten som sikker ynglefugl, kan man derfor passende registrere andre almindelige fugle, der mangler som sikkert ynglende i det pågældende kvadrat.

Se hvilke kvadrater, hvor solsorten mangler som sikkert ynglende, ved at gå ind på www.dofbasen.dk, klikke på fanebladet

'Atlas', derefter på fanebladet 'Arter' og så vælge solsort.

Eller en rød glente...

En helt anden art, som har behov for særlig opmærksomhed, er rød glente. Vi har allerede fået mange og gode oplysninger ind, men vi er overbevist om, at der stadig mangler en del. Arten er i fremgang, og den findes hele tiden ynglende på nye lokaliteter. Vi kan se, at arten har sine kerneområder i Nordjylland, Østjylland mellem Kolding og Horsens samt på Midt fyn. Arten skulle også have et kerneområde i Vest- og Midtsjælland, men det kan endnu ikke rigtig ses i Atlas

En ung rød glente i sommerskoven. Foto: Johanna M. Hartmann.

III. Derfor vil alle nye oplysninger blive modtaget med kyshånd.

Inden løvspring kan man lede efter glentens rede. Glentereder er ret varierende i størrelse og ofte forbavsende små. Mange ligner forvoksede duereder, men et sikkert kendetegn er glentens forkærlighed for at pynte reden med menneskeskabte ting, som f.eks. plastic, tøj og reb.

Tag med på atlaslejr

For at sætte fuld speed på registreringen det sidste år, bliver der afholdt et antal atlaslejr i foråret og forsommeren – her var desværre en datofejl i sidste nummer af Fugle og Natur; nedenfor ses de korrekte datoer. De følgende tre lejre er centralt koordineret, og tilmelding sker til michael.fink@dof.dk:

- 22.-28. maj i Thy
- 7.-13. juni vest for Århus
- 18.-24. juni i Vendsyssel

Desuden er der indtil videre fastlagt følgende, lokalt arrangerede lejr, hvor tilmelding sker til jette.reeh@gmail.com:

- 9.-13. juni ved Havnsø i Vestsjælland

Vi håber på stor deltagelse i alle lejrene. Hvis du ikke kan deltage i hele perioden,

er du velkommen til at deltage nogle af dagene.

Der var for øvrigt en fejl i artiklen i sidste nummer af Fugle og Natur. Vi fik skrevet, at duehøgen bør eftersøges i bl.a. Vendsyssel – dette er ikke korrekt, idet duehøgens yngleføremkomst her er undersøgt særdeles grundigt.

Europæisk Atlas

Ligesom det danske Atlas III er det 2. europæiske ynglefugleatlas (**E**uropean **B**reeding **B**ird **A**tlas 2, forkortet EBBA2) nu også i sin sidste ynglesæson. Dækningen af 50 x 50 km-kvadraterne er nået op på 75 %, og data er blevet markant forbedret siden den sidste sæson. Der er blevet produceret foreløbige udbredelseskort for 15 arter, bl.a. for skarv, stor hornugle, strandskade og solsort. Man kan nu donere til projektet ved at vælge en eller flere arter; se mere herom på hjemmesiden for EBBA2, som har brug for finansiering især i Østeuropa.

Du kan læse mere og se de foreløbige europæiske udbredelseskort på adressen: <http://www.ebba2.info/>

Per Frydenlund er frivillig i DOF og Thomas Vikstrøm er organisatorisk leder af Atlas III-projektet.

KORT NYT

GRØNIRISKER RAMT AF SYGDOM

Bestanden af danske grønirisker er på sit laveste niveau i 35 år. Det viser DOF's punktælinger. Også i vores nabolande er grøniriskeren i dramatisk tilbagegang.

Bestanden af grønirisker i Danmark voksede fra 1970'erne, og den toppede omkring 1990. Men fra 2005 tog en voldsom nedtur fart blandt grøniriskerne. Ikke kun i Danmark, men overalt i Nordvesteuropa. Fuglene blev ofre for den encellede parasit, der hedder Trichomonas, og som rammer mange arter af frøedende fugle, der smitter hinanden, når de flokkes ved fødekilderne.

"Fuglene får den infektion, der kaldes "gul knop", og de dør i reglen afmagrede, fordi deres spiserør og svælg stopper til", fortæller biologen Charlotte Margaret Moshøj fra DOF. I Sverige bliver bestanden af grønirisker i disse år betegnet til at være i frit fald på grund af Trichomonas-infektionen, der hænger som en epidemi blandt frøedende fugle. Bestanden af grønirisker i Sverige er mindsket med 65 procent siden 2005. Noget tilsvarende gør sig gældende i Storbritannien. Også Norge, Finland og senest Tyskland har noteret stort set identiske tilbagegange i deres grønirisk-bestande.

Men der er udsigt til, at smitterisikoen vil aftage de kommende år.

"Når en stor del af en grøniriskbestand dør, bliver der selvsagt en lavere bestandstæthed. Og det vil mindske risikoen for at blive smittet", siger Charlotte Margaret Moshøj.

Luft UNDER VINGERNE

– i Skagen

Trækkende fjeldvåge. Foto: John Larsen.

Den 12. maj
indvies både Skagen
Fuglestation og Naturstyrelsens
Center for trækfugle i Skagens Grå Fyr.

Så sker det. Det er slut med at sige: "Hvis der dog bare var en fuglestation i Skagen". Dansk Ornitologisk Forenings nye fuglestation på toppen af Jylland er faktisk allerede i gang. Den første beboer, ringmærker Morten Jenrich Hansen, flyttede ind den 2. marts, og på www.skagenfuglestation.dk kan du følge med i aktiviteterne. Men den helt store åbning af fuglestationen sker altså Store Bededag, fredag den

12. maj over middag, lige efter at miljøministeren officielt har indviet Skagen Grå Fyr – Center for trækfugle, og i samme weekend som den årlige Skagen Fuglefestival. Læs mere om den på www.skagenfuglefestival.dk

Kom og vær med!

"Vi har på Skagen Fuglestation særlig fokus på at være åbne overfor interesserede. Derfor indbyder vi alle til at deltage i

fuglestationens arbejde og blive en del af vores engagerede hold", siger fuglestationens leder Simon S. Christiansen. Som frivillig kan man bidrage til fuglestationens aktiviteter på mange områder: Formidling, fugleobservationer, ringmærkning eller gennem deltagelse i videnskabelige undersøgelser.

"Vi vil gøre det bedste for, at de frivillige kan deltage i det, som interesserer dem mest, siger stationslederen.

FAKTA:

Realdania overtog Skagen Grå Fyr fra Farvandsvæsenet i 2014. Siden har Realdania finansieret en omfattende restaurering af bygningerne. Naturstyrelsen har lejet sig ind, foreløbig for en periode på 20 år. Styrelsen vil stå for driften af trækfuglecenteret i samarbejde med Frederikshavns Kommune, Turist Nord og Dansk Ornitologisk Forening.

Nordea-fonden har bidraget med en bevilling til indretning af en udstilling om trækfugle og faciliteter til fuglestationen, blandt andet en radar til registrering af fugletrækket. Friluftsrådet har også støttet projektet med tips- og lottomidler, og fuglestationen har fået god økonomisk hjælp i opstarten fra DOF's lokalafdeling i København.

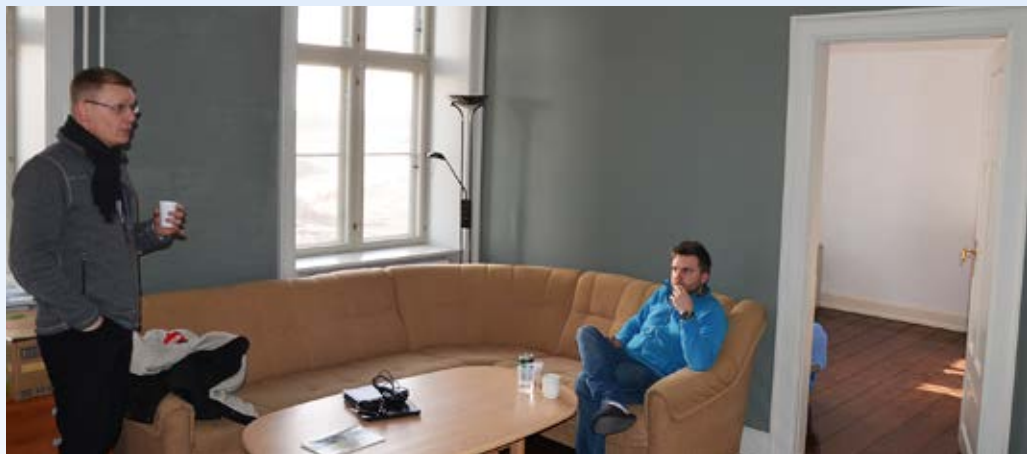
Med indvielsen i Skagen den 12. maj har DOF nu nået sit mål om tre A-fuglestationer på nogle af de bedste træksteder i Danmark. De to øvrige er Blåvand Fuglestation www.blavandfuglestation.dk og Gedser Fuglestation www.gedserfuglestation.dk

Fuglestationen har til huse på 1. sal i den fint restaurerede fyrmesterbolig ved Det Grå Fyr, ovenpå selve trækfuglecentret. Fra juni vil det være muligt at booke et ophold på fuglestationen for DOF's medlemmer, hvor man kan deltage i stationens arbejde sammen med ringmærkerne og observatørerne samt lære en masse om fuglene. Men man behøver absolut ikke bo på fuglestationen for at være med. Det er bare at tage kontakt til Simon S. Christiansen på ssc@dof.dk, hvis man har lyst til at deltage i aktiviteterne.

"En fuglestation kan på mange måder sammenlignes med en højskole. Vi har bare ét særligt punkt på skemaet: Fuglene!", siger Simon.

Skagen Fuglestations Venner

Fuglestationens frivillige er organiseret i venneforeningen SkafVen, som også arrangerer Skagen Fuglefestival. SkafVen tilbyder sine medlemmer at deltage frivilligt i fuglestationen og aktiviteterne omkring trækfuglecentret. Det koster 100 kroner om året at blive medlem.

Inden døre på fuglestationen. Til venstre er det Mark Desholm, leder af DOF's Naturafdeling og til højre stationsleder Simon S. Christiansen. Foto: Morten Jenrich Hansen.

Ved selve fuglestationen og trækfuglecentret bliver der også indrettet en "Birders Club", et rum for fuglekiggere, som er åbent for alle. Her kan du med stationslederens ord "hænge ud blandt ligesindede over en kop kaffe og fortælle røverhistorier fra feltet – samtidig med at du holder dig opdateret med, hvad der foregår i området"

hrc

Klittoppene på Skagen Odde har i årevis tiltrukket mange fuglekiggere, særligt om foråret. Nu får de også et sted, hvor de kan samles inden døre. Foto: Helge Røjle Christensen

KORT NYT

SPOVER OG KOBBERSNEPPER I FAREZONEN

Syv ud af de 13 arter store vadefugle i slægten Numeniini med spover og kobbersnepper er nu truet af udryddelse.

Det er den dystre konklusion i en artikel i tidskriftet Bird Conservation International.

Dermed er spover og kobbersnepper måske den allermest truede fuglegruppe i verden. To af de 13 arter er formentlig allerede uddøde, nemlig tyndnæbbet spove, som ikke er set med sikkerhed siden 1995, og eskimospoven, som sidst blev set i 1963.

Den største trussel mod spover og kobbersnepper er ødelæggelse af vadefuglenes rasteplasser på de lange trækruter. Værst er situationen i Østasien, hvor den såkaldte East Asian-Australasian Flyway er en af de farligste ruter for trækfugle i hele verden. En fjerdedel af vadefladerne i Det Gule Hav er blevet inddæmet siden 1980'erne, og mange af de resterende er delvist ødelagt. Desuden foregår der stadig ulovlig jagt på trækruten.

Den mest truede af de 11 resterende arter i gruppen er Østspove, Far Eastern Curlew, som er verdens største vadefugl. Bag undersøgelsen står BirdLife International, RSPB (BirdLife UK), British Trust for Ornithology og the International Wader Study Group. Flere end 100 vadefuglekspertter fra hele verden har bidraget.

BirdLife International kører i øjeblikket en kampagne for at beskytte vadefuglene på den østasiatiske trækrute. Det gælder også den lille charmerende skeryle, Spoon-billed Sandpiper, hvor bestanden er helt nede omkring 400 fugle. Du kan støtte BirdLife Internationals kampagner og læse flere internationale fuglenyheder på www.birdlife.org

Tid til dialog om GRØNLANDS FUGLE

Egentlig er det lidt naturstridigt. Der blæser en isnende vind fra nordøst, og temperaturen er minus 13 grader.

Kuglepennen vil ikke skrive, fordi blækket fryser. Men ude i den åbne fjord vugger hvide måger og dykænder lystigt på de blå bølger.

Ikke så sært, at det var her ved Nuup Kangerlua, Godthåbsfjorden, at Hans Egede grundlagde Grønlands hovedstad i 1728. Takket være det dybe vand fra Davis Strædet er fjorden og havnen i Nuuk isfri og sejlbare året rundt, trods den isnende kulde. Og hvor der er åbent vand – der flokkes fuglene.

Hasse Hedemand løfter kikkerten med sine sælskindsvanter og scanner rutineret hen over de mange hundrede fugle ude i bølgerne: "Det er hvidvingede måger de fleste. Og så er der ederfugle og en enkelt flot han af kongeederfugl".

En jolle med et par mand inde i et lille styrehus sejler hurtigt forbi, men fuglene tager den fortsat med ro.

"De har lært, hvilke joller de skal være bange for. Hvis det er en af dem uden styrehus, hvor der står en enkelt mand bag roret, så er der fare på færde", forklarer Hasse.

En lille flok sortgrå ryler kvadrer forbi og giver sig til at fouragere mellem stenene på næsset. Den barskeste af alle ryler er her selvfølgelig også. Og vi finder lidt havlitter ude mellem ederfuglene. "Vi ser jo på ænderne derude som fugle. Men for Grønlands fangere er det ganske enkelt mad", konstaterer Hasse. Han er sekretær og talsmand for Timmiaq, Grønlands fugleforening, som også er en gruppe under Dansk Ornitologisk Forening. Timmiaq repræsenterer DOF i Grønland i forhold til myndighederne og offentligheden og rådgiver DOF i spørgsmål, der vedrører Grønland. Timmiaqs formål er at fremme kendskabet til og interessen for vilde fugle og naturbeskyttelse i Grønland.

Ballade om lomvier

Konflikten eller balancen mellem at beskytte eller benytte, udnytte eller bevare findes overalt på kloden, hvor mennesker lever i kontakt med naturen. Men på Grønland er den trukket skarpt op. Grønlands befolkning har altid levet af jagt og fiskeri. Omkring 10.000 grønlændere har jagt tegn - ud af en befolkning på knap 56.000 - og fisker- og fangerorganisationen KNAFK har stor indflydelse på den

politik, der føres af Naalakkersuisut – den grønlandske regering. Det betyder også, at historier om balancen mellem mennesker og natur fylder meget hos de førende grønlandske medier, aviserne Sermitsiaq og AG samt KNR, Kalaallit Nunaata Radioa – den nationale grønlandske radio- og TV station. Her kappes historier om torskekvoter, rensdyrjagt og fredning af lomvier om pladsen på forsiderne. En situation man som naturinteresseret dansk journalist kan blive helt misundelig på. I begyndelsen af januar i år var tophistorien, at en ny fuglebekendtgørelse, som blandt andet begrænser lomviefangsten, blev trukket tilbage blot fire dage efter, at den var trådt i kraft ved årsskiftet. Beslutningen blev begrundet med en procedurefejl.

"Men der var ikke sket nogen fejl, så det er et eksempel på, hvordan regeringen lader sig trække rundt i manegen af KNAFK", siger Hasse Hedemand fra Timmiaq.

Trods alt fremskridt

Konsekvensen blev, at der igen i år har været jagt på lomvier i det sydvestlige Grønland frem til 28. februar. Men hvis den ny fuglebekendtgørelse ellers respekteres fremover, så er der ifølge Hasse Hedemand fremskridt på nogle områder: Fangstperioderne for lomvier om vinteren bliver kraftigt reduceret. Hidtil har lomvierne i det sydvestlige Grønland måttet jages fra den 15. oktober til den 29. februar. Fremover bliver det kun tilladt fra 1. november til 15. december. "Det er et skridt i den rigtige retning. Men bestanden af polarlomvier er gået så meget tilbage, at vi i Timmiaq havde anbefalet og håbet på mere. Nemlig at politikerne havde fulgt den indstilling, som deres rådgivende organ Pinngortitalerifik - Grønlands Naturinstitut har anbefalet. Biologerne på Grønlands Naturinstitut anbefaler en totalfredning af lomvierne i 10 år for at få bestanden genoprettet", siger talsmanden.

Polarlomvier til salg på gaden i Nuuks centrum, februar 2017. Foto: Helge Røjle Christensen.

Den grønlandske fugleforening Timmiaq foreslår en forvaltningsplan for alle de jagtbare fuglearter i Grønland. Forårsjagt på lomvier truer både fuglenes fremtid og Grønlands internationale anseelse.

Levende polarlomvier på Grønlandsk fugleffjeld. En tilladelse til forårsjagt i det nordvestlige Grønland kan være dødsdommen over flere lomviekolonier, advarer fuglegruppen Timmiaq. Arkivfoto.

"Særlig kritisk er det lige nu, at den ny bekendtgørelse åbner for forårsfangst af lomvier i perioden 15. april – 15. maj i et område i det nordvestlige Grønland omkring Upernavik og Uummannaq. Her er kolonierne reduceret med mellem 46 og 74 procent siden 1990. Forårsjagten er et meget stort tilbageslag, som vil være "dødsdommen" for de nordvestlige kolonier. Det er kun helt mod nord omkring Qaanaag (Thule), at bestanden er stabil og derfor kan tåle forårsjagt".

Hasse Hedemand har selv boet og arbejdet i Grønland i store dele af sit voksne liv, og han har forståelse for fangernes synspunkter: "Jagten på lomvier har i generationer været en vigtig del af fodegrundlaget, og den er en yndet spise i mange grønlandske hjem. Jeg synes også selv, at de smager bedre end ederfuglene. Men omkring halvdelen er polarlomviens kolonier i Grønland er nu forsvundet, så det er helt nødvendigt med flere begrænsninger i jagten, hvis vi skal redde bestanden", siger han.

Ederfugle er stabiliseret

I dag er det altså jagten på lomvier, som er det helt store stridsemne, når det gælder fuglebeskyttelsen i Grønland. "Bestanden af ederfugle er også presset, men her har vi kunnet mærke en stabilisering af bestanden, efter vi fik gennemført begrænsninger i jagten ved den første fuglebekendtgørelse i 2001", siger talsmanden for Timmiaq. "Problemet med lomvierne er også, at befolkningen mangler viden nok om polarlom-

Ornitolog med sælskindsvanter: Hasse Hedemand. Foto: Helge Røjle Christensen.

viens biologi, før der kan opnås en større forståelse for biologernes rådgivning. Der er mange, som ikke ved, at lomvierne højst får en enkelt unge hvert år. Derfor er de meget mere sårbare over for jagt end ederfuglene, som får mange unger". Polarlomvien er en arktisk fugl, som har sine største bestande i Canada, hvor det skønnes, at over fire millioner par yngler. Store flokke overvintrer i de isfrie havområder ud for det sydvestlige Grønland, formentlig mellem en og fem millioner fugle. "Når man ser de kæmpestore flokke af lomvier over havet på vej mod Nordgrønland, tænker man måske ikke over, at mange er på vej til ynglepladserne i Canada. Derfor kan det være svært at forstå, at fuglene kan være truet som grønlandske ynglefugle", siger Hasse Hedemand.

Havørne i trivsel

Historisk startede debatten om fuglebeskyttelse i Grønland med havørnen, som i 1970'erne var efterstræbt af de sydgrønlandske fåreavlere, fordi de mente, at ørnen tog deres lam. Mange fremtrædende danske ornitologer engagerede sig dengang i kampen for Natortalik, den grønlandske havørn, som bliver endnu større end havørne i resten af udbredelsesområdet. Naturfotografen Frank Wille lavede en berømt undersøgelse, hvor han gennemfotograferede havørne på vej til reden med bytte. Det dokumenterede, at ørnene primært lever af fisk og fugle, og dermed ikke er nogen trussel mod fåreavlernes indtjening.

"I dag har vi mellem 150 og 200 par havørne i Grønland, og umiddelbart ser det ud til, at bestanden har det godt", siger Hasse Hedemand.

Et besøg ved havnen i Nuuk denne vinterdag dokumenterer dette til overflod. Otte havørne hænger svævende i frostvinden eller sidder på de snedækkede klipper omkring havnebassinet. Hele tiden på udkig efter rester af fisk eller andre godbidder. Kun de særligt store grønlandske ravne med de anderledes stemmer ser ud til at forstyrre ørneidyllen. I Grønland lyder ravnene ind i mellem næsten som traner. De grønlandske havørne er i øvrigt de senere år set stadigt længere mod nord langs vestkysten i takt med, at klimaændringerne sørger for længere perioder med åbent vand langs kysterne.

Kangia, Isfjorden ved Ilulissat. De store isbjerges bevægelser holder vandet åbent ved munden af den verdensberømte isfjord. Foto: Helge Røjle Christensen.

Ørneliv med tilskuer.
Over havnen i Nuuk.
Foto: Helge Røjle
Christensen.

Håb om dialog

Op til fuglebekendtgørelsen fra 2001 deltog Timmiaq i en særlig fuglearbejdsgruppe, som også havde repræsentanter for fangernes organisationer og andre interessenter. Sådan en gruppe ser Hasse Hedemand meget gerne genoplivet:

"Vi havde en god dialog dengang og lavede et seriøst forarbejde. Det kunne jeg godt tænke mig igen. Der er brug for, at vi får lavet en forvaltningsplan for alle de jagtbare fuglearter i Grønland, så vi fremover kan regulere op og ned på jagten alt efter, hvordan bestandene udvikler sig. Det vil forhåbentlig kunne minimere konflikterne i fremtiden".

"Grønland har tidligere mærket, hvordan en følelsesladet debat om sæler har skadet

fangernes indtægter på sælskind. Selvom lomvierne ikke er babysæler, så kan vi risikere, at de internationale forbrugere sår tvivl om det MSC-mærke for bæredygtigt fiskeri, som de grønlandske fiskeprodukter ellers har opnået. Hvis den internationale presse sætter fokus på, at de grønlandske politikere ikke lytter til videnskabelig rådgivning fra landets egne forskere, så kan vi risikere en boykot til stor skade for fiskeindustrien. Også derfor er det tid til dialog", siger Hasse Hedemand. Det bliver efterhånden koldt om fingrene selv med sælskindsvanter, men Hasse retter endnu engang kikerten ud over den åbne fjord mod øen længst ude ved kanten af Davis Strædet. Den hedder Håbets Ø.

Smuk start på KONKURRENCE

DOF's konkurrence "Årets Fuglefoto 2017" er kommet flot fra start. Her i skrivende stund ultimo marts er der indsendt omkring 800 billeder. Kvaliteten er gennemgående høj, som det fremgår af disse sider. Det skal dog understreges, at de udvalgte foto her på siderne blot er eksempler valgt af redaktionen. De har ikke større vinderchancer end andre, og dommerne kommer først til, når de sidste billeder er sendt ind ved fristen den 20. september.

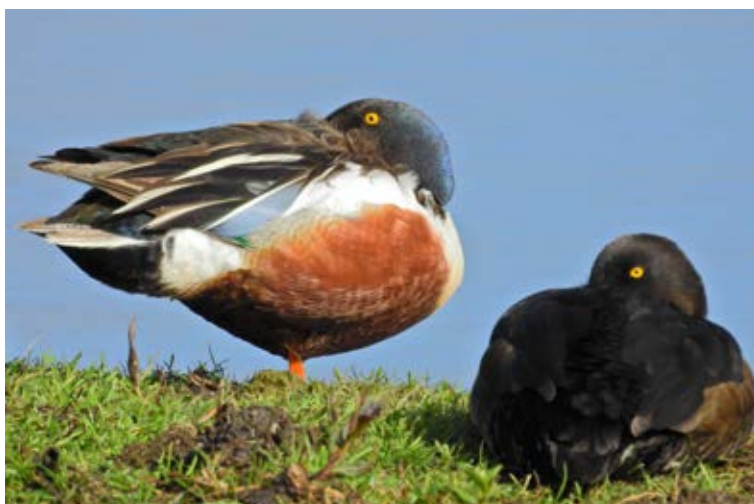

Kategori 1: Portræt

Øverst: Tæt på spurvehøgen.
Foto: Claus Vagngart.

I midten: Isfugl - hævet over loven?
Foto: Henning Larsen.

Nederst: Så forskellige - men med samme øjne. Skeand og trolldand.
Foto: Palle Sølvsteen Rasmussen.

Dommerne er:

Egon Østergaard, formand for Dansk Ornitologisk Forening

Vicky Knudsen, biolog og formand for DOF Ung

Allan Gudio Nielsen, naturfotograf og naturvejleder i Fugleværnsfonden

Der er tre kategorier: Portræt, Action og Landskab med præmier til vinderne af alle tre kategorier og en flot førstepræmie til fotografen bag Årets Fuglefoto 2017 i Danmark. Førstepræmien er en Swarovski kikkert EL 10 x 42 WB til en værdi af kr. 18.400.

Regler for fotokonkurrencen:

Fotos til konkurrencen skal vise vilde fugle, som naturligt hører hjemme i Danmark.

Det kan både være danske ynglefugle eller trækfugle, man kan se i Danmark.

Fotos skal være taget med størst muligt hensyn til fuglene.

Du må deltage med alle de fotos, du vil.

Kategori 2: Action

Øverst: *En pind mere til ringduens rede.*
Foto: Niels Hansen.

I midten: *Fodringstid hos landsvalerne.*
Foto: Flemming Bornholdt.

Nederst: *Værsgo min kære. Sortterne fodrer magen.*
Foto: Carsten Andersen.

Fotos skal være i jpeg-format i høj opløsning (Dimensioner: min. 2000 pixel på den smalle led, størrelse typisk min. 3 MB). Alle kan deltage, både medlemmer af DOF og ikke-medlemmer.

De indsendte foto vurderes af de udpegede dommere, og det er alene dommernes afgørelse, hvem der vinder.

Konkurrencen løber fra januar 2017 til efteråret med sidste frist den 20. september 2017. Herefter kårer dommerne en vinder af hver kategori og derefter et foto som vinder af Årets Fuglefoto 2017.

Vinderne præsenteres ca. 1. november ved udgivelsen af Fugle & Natur nr. 4-2017.

Ved deltagelse giver du Dansk Ornitologisk Forening ret til at bruge de indsendte fotos fremover i alle DOF's medier, herunder sociale medier, samt til eksterne medier, hvor det tjener fuglenes interesse. Fotografens navn vil altid fremgå ved brug af foto.

Du kan læse mere og indsende foto til konkurrencen på webadressen: www.aaretsfuglefoto.dk

Kategori 3: Landskab

*Øverst: I de blå bølger. Havlit han.
Foto: Rasa Ohmann.*

*I midten: Som en mønt på en glasdisk.
Skovsanger synger i det grønne.
Foto: Paul Holm Pedersen.*

*Nederst: Skestorke passerer
Ribe Domkirke.
Foto: Aage Matthiesen.*

OLYMPUS ON TOUR

Kom helt tæt på, lydløst, hurtigt og skarpere end nogensinde før, med Olympus. Som medlem af DOF har du fortrinsret til en plads!

- 2. Juni **Frederikssund Foto**
- 3. Juni **Vefa Foto Vejle**
- 4. Juni **Bech Foto København**
- 7. Juni **Photocare Helsingør**
- 8. Juni **Photocare København**
- 13. Juni **Mimosa Aarhus**
- 17. Juni **Münchow Foto Aabenrå**
- 18. Juni **Photocare Skive**
- 20. Juni **Photografica**
- 21. Juni **Goecker Aarhus**
- 24. Juni **Click Silkeborg**
- 25. Juni **Click Odense**

OLYMPUS

Nærmere information om arrangementerne følger

OLYMPUS

PRODEALER

Kulden i sig selv er ikke noget problem; som vi alle ved, drejer det sig kun om at være rigtigt klædt på. Det er heller ikke det faktum, at bygerne er blandet med slud, det er jeg også forberedt på, her tæt på polarcirklen og næsten 1000 meters højde. Men kulden, nedbøren og den kraftige vind tilsammen gør det nu alligevel til en frisk fornøjelse

at ligge på maven mellem tuerne i time efter time, og det selvom forestillingens hovedrolleindehavere, de mange tredækkere, fortsætter spillet helt upåvirket af de barske meteorologiske betingelser.

Tredækkeren er vores næststørste bekkasinart, hvis man regner skovsneppeen med til gruppen. Den yngler bl.a. på højfjeldet på

den skandinaviske halvø og overvintrer i det centrale Afrika. Der er mindst to grunde til, at den tiltrækker sig en masse fortjent opmærksomhed; for det første har den en ret speciel yngle- eller parringsadfærd, der involverer snesevis af fugle på en spilleplads (en "lek") i en måned eller mere, for det andet er den måske det dyr i verden, der rejser hurtigst over en længere strækning.

På TREDÆKKERNES

lek

Mads Syndergaard rapporterer fra en spilleplads for tredækkere i Nordsverige.

I tredækkerens tilfælde fra overvintrings-pladserne i Centralafrika og til ynglepladserne i Fennoskandinavien i ét eneste stræk – 6700km non-stop, med hastigheder op til ca. 100km/t! Man kender til fugle, der har fløjet mere end 80 timer uafbrudt, og for at sætte prikken over i'et, så er de kun lige ankommet til ynglepladserne, når de går i gang med spillet, der varer hele natten, i mere end en måned...

Der yngler anslået omkring 15.000 tredækkere i Sverige og Norge, og langt de fleste kendte leks er nidkært vogtede hemmeligheder, som ikke mindst kommercielle turarrangører tjener penge på at vise frem for pengestærke naturturister og -fotografer. Men oppe i Jämtland, i nærheden af skibyen Åre, ligger der en stor lek, som så at sige er "offentlig", på den måde, at turistbureauet aktivt promoverer den, og der går en lille markeret sti fra landevejen og de

4-5km ind i terrænet. Selv når vejret er godt, er lek'en dog så langt fra alfarvej, at man sagtens kan have det hele for sig selv midt i højsæsonen, og under alle omstændigheder har fuglene så travlt med deres hormonbetingede forehavender, at de er helt ligeglade med de få gæster, der kommer for at opleve det usædvanlige natur-skuespil på nært hold. De få fotografer dukker op, længe inden spillet begynder og gemmer sig i huller i tundraen midt inde mellem de tuer, som fuglene foretrækker. Fuglekiggerne kommer, når spillet er i gang, stiller sig på lidt større afstand, og bruger teleskoperne til at iagttage spektaklet.

Tredækkerne her spiller fra begyndelsen af juni og lidt ind i juli, og som fuglefotograf har det altid været et stærkt ønske for mig at opleve dem på lek'en, og allerhelst med mit kamera. I juni 2016 gik ønsket i opfyldelse.

Selvom min krop er godt pakket ind, stikker fingrene jo ud – ellers kan jeg ikke betjene det drivvåde og iskolde kamera, der ligger i græsset foran mig. I et forgæves forsøg på at skåne det lidt har jeg viklet en plastiksæk rundt om det store 500mm objektiv, men vinden truer hele tiden med at flå sækken ud af hænderne på mig, og selvom fuglene synes at være ligeglade, har jeg også dårlig samvittighed over at lave sådan en ståhej midt i deres "natklub" – så omkring kl. 02 pakker jeg sammen og går ned til teltet for at få varmen igen, mens jeg nyder rypernes buldren i skoven lidt længere nede af bjergsiden.

Selve spillet består af en række nøje ko-reograferede bevægelser, der gentages i en fast rækkefølge. Hannerne lusker rundt mellem tuerne, når de støder ind i hinanden bliver der ofte lidt ballade, og så stiller de sig med mellemrum op på en lille forhøjning for at gøre sig til overfor de hunner, som

der MÅ være et eller andet sted i vrimlen – men selvom jeg med min fornuft kan slå fast, at de er der et sted, lykkes det mig aldrig at se en fugl, som jeg entydigt kan identificere som en hun.

På lek'en hersker der så ufordelagtige lysforhold, at selv de bedste kameraer har det mere end svært – der er trods alt tale om at forevige bevægelse og dynamik, og gerne også detaljeret fjerdragt, et øje med "glimt" i, og allerhelst nogle omgivelser, der giver beskueren et indtryk af biotopen; alt sammen med lukkertider, som man ikke engang ville tage "still leben" fotos med i et studie. Bl.a. derfor beslutter jeg mig hurtigt for at lægge vægt på at formidle stemningen og mørket deroppe på den lille runde fjeldtop, mere end at forsøge at skabe glansbilleder af fugle med hver eneste fjer stående knivskarpt.

Når der nu ER mørkt, så skal det også fremgå af billederne.

Naturen er fuld af eksempler på arter, som laver sære ting for at imponere det modsatte køn, og dermed vinde retten til at videreføre generne. Overfladisk betragtet virker det fornuftsstridigt, men der er mening med galskaben: En han som er stærk nok til at flyve 6700km i ét stræk, henover bunker af gode fourageringspladser, blot for at lande og bruge de næste seks uger på noget overlevelsesmæssigt helt ligegyldigt, må nødvendigvis være meget stærk, og dermed have gode gener, som hunnerne kan basere deres afkom på. De hanner, der ankommer til lek'en helt afkræftede efter den lange tur, kommer ikke med i lodtrækningen om de eftertragtede hunner, og deres gener sorteres fra i hver generation. På den måde sikrer hunnerne en stærk

bestand med ungfugle, der er bedst muligt rustede til at klare den noget mere adstadige efterårsrejse ned gennem Europa, over Middelhavet og Sahara, til de rige overvintringspladser i det centrale Afrika.

Billederne er resultatet af tre-fire nætter i selskab med disse prægtige små kraftbundter, som afkræver os mennesker den største respekt, når først vi kender lidt til dem. Som næsten alle langtrækkende vadefugle er bestanden under pres, sikkert ikke mindst på grund af svære forhold under efterårstrækket og på overvintringspladserne – disse fugle lever og yngler så langt ude på tundraen, at problemer på ynglepladserne næppe kan være årsagen til bestandsnedgangen.

Mads Syndergaard er naturfotograf og feltornitolog

BIOLOGISK MANGFOLDIGHED

– et fælles ansvar

Af Charlotte Mathiassen

Kvinde i marken i Nepal, et af DOF's samarbejdslande. Foto: Norbert Wildermuth

Tiger i naturen i Nepal. Foto: Daniel Lehmborg.

Tabet af biologisk mangfoldighed fortsætter med alarmerende hast på trods af, at størstedelen af verdens lande har tilsluttet sig Biodiversitetskonventionen og dens målsætning om at bevare og genoprette den biologiske mangfoldighed, som udmøntes mere konkret i de såkaldte 2020 mål. DOF's nye internationale projekt 'Strengthening Civil Society Capacity to Advocate for Mainstreaming Biodiversity' har til formål at styrke BirdLife partnerskabets bidrag hertil. Projektet, der finansieres af Klima og Miljøfonden, skal være afsluttet inden udgangen af juni 2018.

DOF samarbejder med BirdLife sekretariatet i Cambridge, Singapore og Nairobi og med vores tre programpartnere fra Kenya, Nepal og Uganda om at gøre BirdLife partnere bedre i stand til at påvirke og støtte nationale regeringer i at opfylde et af Biodiversitetskonventionens vigtigste 2020-mål, integrationen af biologisk mangfoldighed på tværs af sektorer. Helt konkret går projektet ud på at udvikle materiale til to træningsforløb for hhv. asiatiske og afrikanske BirdLife partnere og senere i en online version til brug for alle interesserede partnere. Formålet er dels at klæde partnerne bedre på til at deltage i processerne omkring Biodiversitetskonventionen, f.eks. formuleringen af nationale handlingsplaner for biodiversitet, og til at deltage i internationale møder omkring konventionen, dels at styrke deres strategiske tilgang til at påvirke vigtige aktører på tværs af sektorer.

På den sidste biodiversitets COP 13 i Mexico i december var der netop fokus på, at sikringen af den biologiske mangfoldighed ikke kun er en opgave for de grønne aktører, men kun kan lykkes, hvis alle gør en indsats for at ændre på de faktorer, der er årsag til det vedvarende tab af biodiversitet. De grønne organisationer i 92-gruppen, Forum for bæredygtig udvikling, deriblandt DOF, anbefaler da også den danske regering at integrere biodiversitet og biodiversitetshensyn i alle sektorer som landbrug, skovbrug, fiskeri, akvakultur, energiproduktion mv. Det er helt på linje med BirdLife's anbefaling til COP 13 om at 'finde løsninger for naturbeskyttelse i de sektorer, der mest udnytter og er afhængige af biologiske ressourcer'. Det er første gang, DOF samarbejder med BirdLife sekretariatet om et konkret projekt. Det giver os ikke alene mulighed for at nå langt bredere ud og bedre sikre projektets langfristede virkning, end

DOF ville kunne alene, men også at lære og drage nytte af BirdLife's alsidige viden og indsatser verden over for at sikre biodiversiteten. Biodiversitetskonventionen har ikke fået nær samme opmærksomhed i Danmark og internationalt som f.eks. klima på trods af, at biologisk mangfoldighed spiller en helt afgørende rolle for vores velbefindende og overlevelse. Millioner af mennesker rundt om i verden er direkte afhængige af lokale naturressourcer og økosystemer for deres overlevelse, deriblandt de lokalsamfund, som DOF arbejder med i vores internationale naturbeskyttelsesarbejde. Derfor planlægger vi også en oplysningskampagne for at skærpe danskernes opmærksomhed herpå.

Charlotte Mathiassen er antropolog og programmerarbejder i DOF's internationale sektion.

SÅDAN DYRKER VI FUGLE – i rørskoven

Af Søren Ring

Hvad gemmer sig der i rørskoven? Foto: Henrik Haaning Nielsen, Avifauna Consult.

Fugleværnsfondens Søren Ring fortsætter her serien om fuglerigtig pleje og naturforvaltning i forskellige naturtyper – denne gang om rørskoven.

Vandriksen er faktisk en ganske talrig fugl i de danske rørskove, men den ses sjældent. Foto: Allan Gudie Nielsen.

Er du mon til vandriksens "kyp-kyp" og "grisehyl", rørdrummens pauken og flaskepust, rørhøgens skrig, aften-fløjtende plettet rørvagtel eller "bare" flere af sangerne og andre skønne fuglestemmer, så er det rørskovene, du skal ud til eller måske endda ind i – her i yngletiden. Du skulle unde dig en tur til rørskoven, som du næsten kan fare vild i på rørvagtelbroerne i Fugleværnsfondens reservat ved Gundsømagle sø eller få dig en stor oplevelse ved Barup Sø.

Rørskovene har det godt

Er der en naturtype i Danmark, som har det godt og er i fremgang, så er det rørskovene. For ganske mange af landets lysåbne naturtyper er en af hovedtruslerne tilgroning, som især skyldes, at landbruget i sin effektivisering mange steder har opgivet den gamle brug af de vådere områder til såvel høslæt og sommergræsning. Det betyder, at vore moser, søer, strandenge

og andre vådområder mange steder er vokset til i tagrørskove. En ganske naturlig udvikling, som dog accelereres af næringsstofforureningen fra landbruget. Rørskovens fremmarch giver selvsagt et tab af de arter, der er tilknyttet de åbne, lavere og græssede områder, i stedet har vi fået den mere artsfattige rørskov, men det giver så til gengæld gevinster for rørskovens særegne fugleliv.

Hvad er rørskove egentlig?

Rørskove domineres massivt af én art, nemlig tagrør, vores kraftigste græsart, som kan blive op til tre-fire meter høj. Den står friskgrøn, tæt og med en rødbrun top. Om vinteren står de visne rør tilbage og knitrer, synger og viser deres kønne gulbrune farver. Tagrør er flerårig og spreder sig med underjordiske og jordstrygende lange udløbere, men også med frø. De i dag få stråtekte tage, vi kan opleve rundt i landet, får deres tækkerør fra denne konkurrencesterke plante, og særligt fra

Bræddestier eller gangbroer som her ved Gundsømagle Sø giver dig mulighed for at komme rigtigt ud i rørskoven. Foto: Allan Gudto Nielsen.

områder, hvor vandet er brak – men i dag mest fra Kina. Tagrør vokser i stort set alle Fugleværnsfondens reservater og udover det ganske land. Den er udbredt over den gamle verden og er invasiv i den nye. Dog vokser den ikke gerne på de kyster, hvor vandet er mest salt eller mest eksponeret for havets fråden. Planten kan vokse i vand ud til næsten 1 meters dybde og et godt stykke op på det tørre. De steder, hvor der græsses, forsvinder tagrørene. Er der ikke græsning på et vådt, blot lettere næringsrigt og ikke for salt eller for surt område, så invaderer tagrør næsten med det samme. I rørskovene kan man dog også opleve fine dunhammer, flere kogleaks-, siv- og star arter. Sine steder finder man også f.eks. gul iris, sværtevæld, pindsvineknap og den giftige bittersød natskygge, ja faktisk en del flere plantearter. Rørskove er ikke bare én naturtype, der er mange forskellige slags rørskov. De varierer fra strandrørsumpe, våd rørsump, der følges af den tørre, fra fersk og til det

mere salte brakvand, på næringsrige og på mere mellemrig jord, ved de langsommere å stræk, eller den helt stillestående sø, eller mose.

Rørskove er lidet besøgt, for det kræver røjser eller vadere og tit en vadestok. Og så kan man hurtigt fare lidt vild i dem og få mere en blot en våd sok. Med mindre man tager til nogle af Fugleværnsfondens reservater, hvor der divertes med gangbroer og bedre adgangsforhold til rørskoven. Kommer man ind i sommeren kræver det ofte massive mængder af mygespray at være her. Det er i vinteren og især i starten af yngletiden, at rørskovene giver de bedste oplevelser.

Rørskovens fugle

En del fugle lever det meste af deres liv i rørskove og har fået deres navn herefter; rørsurv, rørsanger, rørdrum, rørhøg, drosselrørsanger og sivsanger. Grønbenet rørhøne optræder både i rørskov og andre vådområder, mens arter som grågå,

blishøne, knopsvane og flere arter ænder og lappedykkere ofte har deres rede i rørskov. Plettet rørvagtel lever derimod ikke rigtigt op til sit danske navn, da den foretrækker den mere åbne sump fremfor den tætte rørskov. Så det svenske navn sumphöna passer faktisk bedre.

I rørskoven kan man også opleve rigtig mange af sangerne udover de tre allerede nævnte. Det gælder kær-løv- og tornsanger og hvis man er heldig græshoppe- og savisanger. Fiskehejre og nattergal kommer ofte på listen på fugleturen til rørskovsområder, og udenfor yngletiden fungerer rørskovene som nattekvarter for stære og svaler.

Særligt i de store rørskove optræder den tropefugl-smukke skægmejse, de ret så særegne rødrummers pauken og vandriksernes kyp-kyp og grisehyl og den fascinerende rørhøg. Alle sammen særlige oplevelser og fugle lidt ud over det sædvanlige. Mange af rørskovsfuglene har høje og kraftige stemmer. På den måde

*Lille skægmejse, stor rørskov.
Foto: Allan Gudie Nielsen.*

Skægmejsen ind-
vandrede først til
Danmark i 1960'erne.
Foto: Allan Gudio
Nielsen

kan de markere, hvor de bor og har deres territorier. De kan være svære at få at se, så det er om at lytte sig frem.

"Dyrke" fugle i rørskoven?

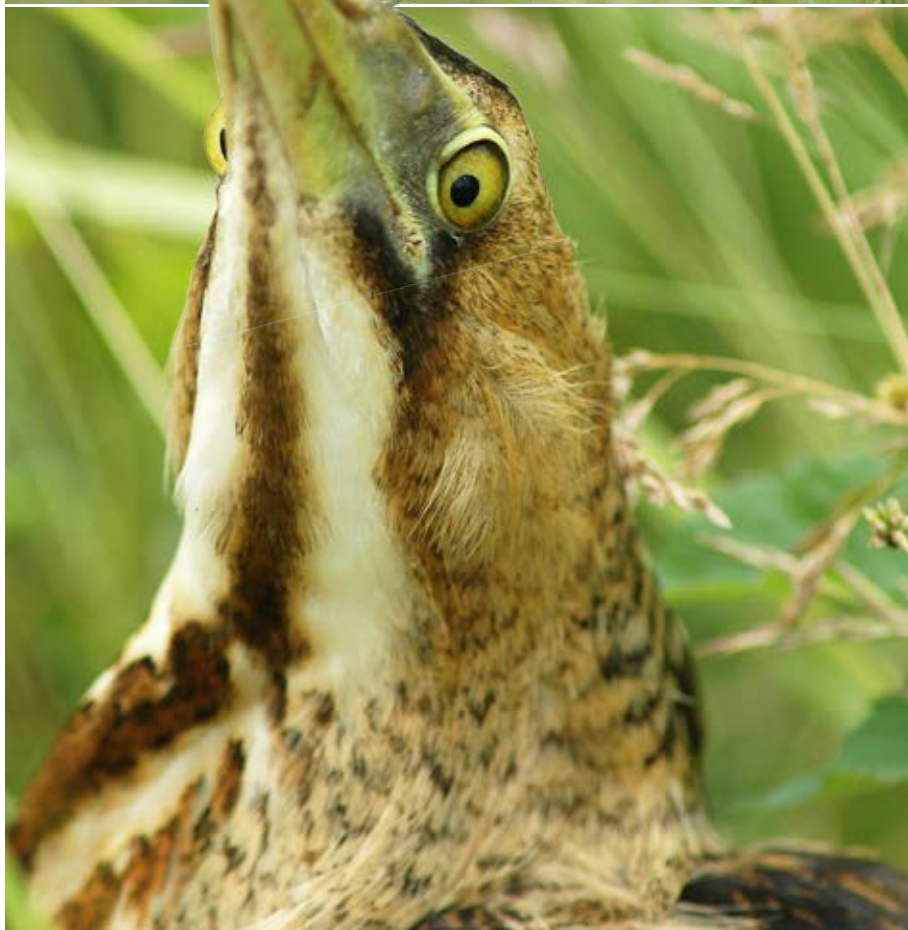
Rørskove er ofte blot et, omend tit langt, stadie på vej imod kratskov, skovsump og siden en fugtig skov. Med vores egne livs korte målestok syntes den lokale rørskov måske "altid at have været der" hvor vi selv kommer ofte, men gradvist så bliver rørskovene til noget andet, naturen rummer sin egen dynamik, og naturen skifter plads. Helt tilbage i jægerstenalderen, da landet stadig havde både f.eks. bæver, vildsvin, urokser og elge, har de givet huseret mere rundt også i rørskoven og tilført en dynamik, som heller ikke rørskoven har i dag. Så det er nødvendigt at tage rørskeer med en del års mellemrum, hvis rørskoven og særligt den våde rørsump skal findes i reservaterne. I forne tider blev der solgt rørskeer-retigheder fra rørskovene på fx Nyord enge og ved Gundsømagle Sø. Senest har vi været i gang med lidt rørskeer ved Gulstav Mose. Her var det så af hensyn til den særlige og sjældne plante hvis avneknippe. Ved Barup Sø gendanner vi et mindre område til rørskov-eng overgangsområde. Særligt den våde rørsump er rig på flere af de fuglearter, som vi ønsker at begunstige. Derfor vil vi ved Tryggelev og Gundsømagle i de kommende år forynge lidt af de tørreste dele af rørsumpen af hensyn til bl.a. rørhøg og rørdrum. Det er cirka hvert tiende år, vi skal henover rørskoven i et par år, der hvor vi "dyrker" de rørskovsfugle, som foretrækker den vådere rørsump.

Fugleværnsfondens rørskove

Fugleværnsfonden har godt og vel 50 ha rørskovsområder, hvor de største sammenhængende områder kan opleves ved Gundsømagle Sø, Barup Sø, Tryggelev og Nørreballe Nor, men også ved Nakskov Indrefjord, Vaserne, Sølsted Mose, Nyord Enge, Gulstav Mose, Ravnstrup Sø, Saksfjed og Nivå Bugt strandenge kan man høre og med lidt held og tålmodighed se rørskovens fugle. Rigtig god tur!

Søren Ring er biolog i Fugleværnsfonden og står for naturforvaltning og overvågning på fondens reservater. Dette er den sjette artikel i serien om at "dyrke fugle" i forskellige naturtyper. De tidligere artikler er bragt i Fugle & Natur nr. 4-2014, nr. 2 og 4-2015 og nr. 2 og 4-2016

Rørdrum med en godbid. Foto: Henrik Haaning Nielsen, Avifauna Consult.

Hvem er du? Kan du se mig? Foto: Henrik Haaning Nielsen, Avifauna Consult

KORT NYT

TÅRNEENES DAG D. 6. MAJ

Så er det snart tid for "Tårnenes dag", hvor Finland igen indbyder til landskamp fra fugletårne mellem fire nationer, hvor det gælder om at spotte flest forskellige fuglearter fra ens udvalgte fugletårn inden for konkurrencens otte timer.

Foruden Finland (Birdlife Finland) er det Sverige (SOF), Danmark (DOF) og Litauen (LOD), som deltager i den spændende konkurrence, der løber af stabelen lørdag d. 6. maj i tidsrummet fra kl. 5.00 – 13.00.

I 2016 var i alt 412 fugletårne med. Finland, som deltog med hele 316 hold, vandt konkurrencen, idet to tårne hver obsede 110 fuglearter, foran Sverige, hvor de to bedste tårne kom op på 103 arter hver. Danmark fik 3. pladsen med Fugletårnet i Gulstav mose, som fik 95 arter, men det skal dog nævnes, at vi har en speciel regel i DK, som ikke gælder i landskampen, idet man kan deltage fra "udsigtspunkter" også, og det var netop et udsigtspunkt "Verdens ende Skagen", som satte DK rekord med 108 arter i 2016. Litauen, som var debutant i konkurrencen, fik 4-pladsen, hvor et tårn nåede 86 arter.

Der gælder forskellige regler for konkurrencen, men vigtigste præmis er, at konkurrencen har til formål at udbrede interessen for fugle og natur, samt give deltagere og besøgende en spændende dag.

Fik du lyst at være med? - Læs mere på Facebook-siden "Tårnenes dag" og på Pandion, her står, hvordan man melder sig til, samt regler og opdateringer omkring hvem som deltager mm.

I Danmark er DOF Vestjylland arrangør af "Tårnenes Dag"

med lokale ornitologer. Alle er velkomne til at komme og gå som de har lyst. Kørelighed fra Vejgaard Torv kl. 8 efter forudgående tilmelding tilbydes. Kontakt da turleder – også gerne hvis du har ekstra plads i din bil. Turleder: Thorkild Lund (tlf. 61 263679, e-mail: thorkildlund@dlgmail.dk)

DOF Nordjylland

Møder i Aalborg:

Golfhuset, Borgmester Jørgensensvej 11
Kontakt: Henrik Møller Thomsen (tlf. 22 53 15 76 / henrida@gmail.com)

Møder i Frederikshavn: Knivholt Hovedgård, Hjørringvej, Naturlokalet.
Kontakt: Carsten Sørensen (tlf. 23 65 64 39)

Se desuden hjemmesiden www.dofnord.dk

MØDER

Love og regler på naturområdet, ons. 26/4 kl. 19. Golfhuset, Borgmester Jørgensens vej, Aalborg. Stiller du af og til dig selv spørgsmålet: Hvad er et Natura 2000-område egentligt? Og er du i tvivl om, hvor meget fred der er i fredskov? Og kunne du godt lide at vide, hvornår en sø er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 mod fx opfyldning? På denne aften vil vi gennemgå de vigtigste regler og gennem konkrete eksempler forsøge at give dig et bedre overblik over, hvad der gælder på naturområdet. Foredragsholder: Anders Horsten - biolog som har arbejdet med naturbeskyttelse i over 10 år. I samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening.

Kursus i feltornitologi v. Klaus Malling Olsen 28/4 kl. 18:30 – 21. & lør. 29/4 kl. 10-15. Aalborg Universitet, Strandvejen 12-14. Et kort og intenst kursus i hvordan du lærer nogle af forårets fugle at kende. Vi starter i Aalborg fredag aften med teori, hvor vi gennemgår nogle af de fugle, der er chance for at se på lørdagens ekskursion. Ved chance for sol og øst- eller sydlige vinde, tager vi til Skagen for at studere træk af rovfugle og svømmefugle samt småfugle. Hvis vejret er dårligt for træk, besøger vi i stedet Vejlerne hvor vi ser på svømme- og vadefugle. Det er erfaringen fra tidligere kurser, at den tætte kombination af teori og praksis sikrer bedst muligt udbytte. Ekskursionen foregår i privatbiler. Nordjylland er en af Nordeuropas bedste områder for at se fugle, så hvad enten de mange rastende vandfugle eller de store mængder trækfugle kommer i fokus, er der sikkerhed for stort udbytte – og et udbytte, der med garanti bliver anderledes end under de tidligere afholdte kurser. Lørdagens ekskursion foregår i egne biler. Mødested aftales om fredagen. Pris 495,- kr. Medlemmer af DOF får rabat. Tilmelding til Børge Søndergård (tlf. 20221752, e-mail: 2b@stofanet.dk).

Fuglebiblioteket holder åbent ons. 3/5 & 14/6 kl. 10-12. Golfhuset for enden af Borgmester Jørgensensvej.
Vi har bøger, turrapporter og tidsskrifter som alle medlemmer kan låne.

Naturmødet tor. 18/5 – lør. 20/5. Området omkring Kystvejen/Havnegade, 9850 Hirtshals.

Naturmødet er et årligt folkemøde om og i naturen. Gennem tre dage omdannes Hirtshals til et epicenter for dansk naturdebat og naturoplevelser. I år er temaet "natur – fornuft & følelse". DOF og DOF Nordjylland er aktivt til stede i et stort pagodetelt. Her kan du finde inspiration, snakke med ornitologer, høre debatter og deltage i fugleture. Læs mere på www.naturmoedet.dk og på Facebook.

TURE

"De fire tårne", Lille Vildmose søn. 30/4 kl. 9 – 13. Tofte Sø tårnet, Brandvagtstårnet, Rovfugletårnet og Høstemarktårnet. Netop ved månedsskiftet april-maj byder Lille Vildmose på mange nyankomne trækfugter og ynglefugle, som gør det hele ekstra spændende. Tårnene vil være bemanded

Skagen Fuglefestival fre. 12/5 kl. 10 – søn. 14/5.

Skagen Grå Fyr, Fyrvej, 9990 Skagen.
Årets program indeholder mange spændende oplevelser for børn og voksne, garvede ornitologer og for de, som aldrig før har kigget på fugle. Du kan bl.a. deltage i morgenobservationer på Nordstrand eller se på rovfugle fra Flagbakken, begge dele under kyndig vejledning fra Klaus Malling Olsen og Erik Kramshøj. Konkurrencen "Find festivalens sjældneste fugl" kører lør. kl. 00:00-17. Endelig kan du opleve spændende og eksklusive foredrag med Dick Forsmann og Lars Svensson, samt fire guidede ture, hvoraf en er specielt for børn og unge. I det store teltområde ved fyret finder du DOF's informationscenter, DOF Nordjyllands stand samt salgsudstillinger fra Naturbutikken, Swarovski og Olympus. Man kan bl.a. prøve det nye BTX teleskop fra Swarovski. I forbindelse med festivalen bliver det nye trækfuglecenter i Skagen Grå Fyr indviet d. 12/5 kl. 12.
Se et detaljeret program over festivalens aktiviteter på www.skagen-fuglefestival.dk.

Vejlerne, ons. 16/8 kl. 8-15. Kvicklys P-plads, Loftbrovej, Bouet kl. 08 el. naturcentret på Bygholmdæmningen kl. 09. Vi starter ved Naturcentret på Bygholmdæmningen, hvorfra der er god udsigt til Bygholm Vejles midtsø. Herefter kan vi vælge at køre til Kraptårnet, Lund Fjord skjulet, Kærup Holme/Kogleaks, Tømmerby Fjord og Arup Vejle. Der er mange gæs, ænder og vadefugle på dette tidspunkt, men også gode muligheder for at se havørn, vandrefalk, trane og skestork. Husk madpakke og drikkevarer. Turleder: Tscherning Clausen.

Gråmejserne

Hverdags-
TURE

Specielt for SENIORER

Disse ture afholdes på hverdage og henvender sig især til seniorer. Alle er dog velkomne. De fleste ture varer 4-5 timer. Hvis du vil vide mere om turene eller foreslå nye ture, kan du kontakte: Poul Erik Sperling (tlf. 20 28 44 05), Tscherning Clausen (tlf. 98 31 73 54) og Svend Erik Mikkelsen (tlf. 61 60 73 61).

Mailliste for Gråmejsler

For ture med kort varsel, udsendes der en mail 1-2 dage før. Det kan være i forbindelse med sjældne gæster eller en endnu ikke fastlagt tur. Hvis du vil kontaktes via maillisten kan du skrive en mail til: pes@vildfarmnord.dk mærket "Gråmejselisten".

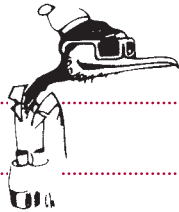
Tofte Skov tors. 27/4 kl. 7-14. Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde. Med tilladelse fra Aage V. Jensens Fonde afholder vi en tur i denne indhegnede skov, hvor vi har mulighed for at se de lokale ynglende hav- og kongeørne. Derudover er der mulighed for at træffe bl.a. huldue, sortspætte, grønspætte, sortstrubet bynkefugl og hedelærke. Vi ser formentlig også krondyr, rådyr og vildsvin. Turledere: Svend Erik Mikkelsen (tlf. 61 60 73 61, e-mail: svemik45@hotmail.com) og Tscherning Clausen.

Bedsteforældre/forældredag med børn i Østerådalen, Aalborg lør. 6/5 kl. 14-16. Ved Infohuset, Over Kæret. Vi gentager sidste års arrangement. Se mere herom senere på www.dofnord.dk. Tilmelding er nødvendigt. Turleder: Poul Erik Sperling (tlf. 20284405, e-mail: pes@vildfarmnord.dk).

Trækfugle i Skagen, tirs. 16/5 kl. 7. Kvicklys P-plads, Loftbrovej, Bouet kl. 07 eller på parkeringspladsen for enden af Batterivej, Skagen kl. 08:30. Vi vil se på træk fra Nordstrand og alt efter vejret besøge forskellige lokaliteter. Vi kan fx kigge efter småfugle i Ellekrattet og på rovfugletræk fra Flagbakken. Vi håber at se arter som rød glente og fiskeørn og med lidt held også hvepsevåge og sort glente. Vi vil i løbet af dagen også besøge den nye Skagen Fuglestation og naturcenteret i Skagen Grå Fyr. Turen varer 8-10 timer. Husk drikkevarer og madpakke. Turledere: Poul Erik Sperling (tlf. 20284405, e-mail: pes@vildfarmnord.dk), Tscherning Clausen og Svend Erik Mikkelsen.

Atlaskvadraterne Dybvad og Øster Hornum, ons. d. 7/6 kl. 8. Voergaard Slots P-plads v. Dybvad og Godthåb Kirke v. Øster Hornum. Vi går tur i kvadraterne DC 69 og CC 92 hvor vi tæller og registrerer de fugle vi ser. Bliver vi mange deltagere, kan vi dele os i hold og aflægge besøg i nærliggende kvadrater. Arrangementet varer 6 til 7 timer. Tag madpakke og kaffe med. Turledere: Svend Erik Mikkelsen, Poul Erik Sperling og Tscherning Clausen.

Østjylland LOKAL

DOF Østjylland

Kontakt

Ole Bøgh Vinther, F. G. E. Rostrups Vej 16, 8000 Aarhus
Tlf. 25 15 23 25, olebvinther@gmail.com

Følg med i listen over ture og møder på www.dofoj.dk. Der tilføjes løbende nye arrangementer, ligesom der kan være ændringer til nedenstående. Husk desuden muligheden for tilmelding til e-mail gruppe på <http://dofoj.dk/nyheder-via-email/> for direkte tilsendelse af nyheder med mere.

TURE

Fugle og landskab omkring Ørnbjerg Mølle søn. 30/4 kl. 8-11. Ørnbjerg Mølle, Stubbevej 2A. På turen kommer vi gennem forskellige landskabsstyper som overdrev, skov og hede, hvor vi finder områdernes småfugle som bjergvipstjert og diverse mejser. Turen er på ca. 5 km. Solidt fodtøj tilrådes. Medbring gerne kikkert og kaffe/te samt madpakke. Turleder: Joy Klein (tlf. 23 25 85 95, e-mail: joyklein@post.tele.dk).

Tårnenes Dag, Vorup Enge lør. 6/5 kl. 6-13. Tårnet i den østlige del af Vorup Enge. Man kan parkere ved Randers Regnskov eller ved Randers Naturcenter og herfra gå langs åen til jernbanebroen. Når man har passeret Gudenåen via stibroen, ligger tårnet til højre for enden af diget. Tårnet vil denne dag være bemanded af erfarne ornitologer, som sætter navn på og fortæller om de fugle der dukker op. Der vil bl.a. være mulighed for at se forskellige ande- og vadefugle, rørhøg og isfugl. Mød op som det passer dig i løbet af det angivne tidsrum. Arrangementet indgår i den landsdækkende konkurrence, hvor fugletårne i hele Danmark er bemanded. Medbring gerne kikkert og evt. kaffe/te. Turledere: Lars Tom-Petersen (tlf. 2890 8834) og Benny Kristensen.

Kom tæt på fuglene, Egå Engsø, lør. 6/5 kl. 10-12. P-pladsen ved Viengevej 7. Vi ser på fugle fra søens fugletårn. Mulighed for havørn m.m. Hvis du ikke har en kikkert kan du låne en. Turleder: Ole Bøgh Vinther (tlf. 25152325). I samarbejde med Friluftsrådet.

10-års jubilæum & Tårnenes Dag v. Egå Engsø lør. 6/5 kl. 5-13. Fugletårnet på sydsiden af Egå Engsø. Som en del af den landsdækkende konkurrence "Tårnenes Dag", er fugletårnet bemanded med kyndige ornitologer som forsøger at registrere så mange fuglearter som muligt, indenfor det angivne tidsrum. Mange tusinde ornitologer og flere end 400 fugletårne og observationer indgår i den skandinaviske landskamp. Da det til sommer er 10 år siden, at fugletårnet blev indviet som en donation fra vinfirmaet Banrock Station, fejrer vi samtidig tårnets jubilæum. Turleder: Ole Bøgh Vinther og naturformidler Bjarne Gollés. I samarbejde med Århus Kommune.

Nattergaletur til Tåstrup Sø ons. 17/5 kl. 20-23. P-pladsen ved Stjærskolen, Stjærvej 100, 8464 Galten. Vi går en tur på ca. 2 km hvor vi først besøger fugletårnet ved søen. Derefter finder vi et passende sted ved søen, hvor vi lytter til nattergalene og de andre sangfugle. Medbring kikkert samt passende fodtøj og pålædning. Det vil også være en god ide at medbringe noget at sidde på samt kaffe/te. Hunde kan ikke medtages. Turleder: Peter Lange (tlf. 23 35 37 95)

Store hvepsevågedag ons. 17/5 kl. 7. Molslaboratoriet, Strandkærvej 6, 8400 Ebeltoft el. Dragsmur v. Strandhuset Mols (tidligere kendt som Restaurant Galejen) kl. 10. 17. maj er store hvepsevågedag, og det har det været siden 2009, hvor mere end 500 hvepsevåger drog forbi Dragsmur til deltagerens udelte fornøjelse. Turen starter med en rundtur på Molslaboratoriet hvor vi lytter efter bl.a. skovsanger, gulbug og røddstjert. Derefter fortsætter vi til Dragsmur, for at bruge resten af formiddagen med teleskop og kikkert på at spotte indtrækkende fugle. Medbring godt fodtøj, mad og drikke efter behov, kamera, kikkert og teleskop. Turleder: Naturvejleder Morten DD Hansen (tlf. 61555147). Turen arrangeres af Naturhistorisk Museum, Aarhus.

Nattergaletur ved Gudenåen tirs. 23/5 kl. 20-22. Randers Naturcenter. Vi vandrer i roligt tempo på stierne i Gudenåparken. Området er kendt for at huse et stort antal nattergale, men der er også mange andre sangere i rørskov og krat, og måske er vi heldige at se isfuglen. Der vil også blive tid til fra fugletårnet at nyde udsigten over Vorup Enge. Medbring kikkert, og fodtøj der kan tåle vand. Turleder: Benny Kristensen (tlf. 40354516), Lars Tom-Petersen og Naturvejleder Lars Maagaard. Turen arrangeres af Randers Kommune.

Fuglenes Dag v. Egå Engsø søn. 28/5 kl. 10-12. P-pladsen ved Viengevej 7. Vi ser på fugle fra søens fugletårn. Mulighed for havørn m.m. Hvis du ikke har en kikkert kan du låne en. Turleder: Ole Bøgh Vinther (tlf. 25152325).

Fuglenes Dag v. Norsminde Fjord søn. 28/5 kl. 10-12. P-pladsen ved Norsminde Kro. Vi vil gå langs sydsiden af fjorden. Der vil være mulighed for at se svaner, trolønd, taffeland, toppet skallesluger, fiskehejre samt vibe og musvåge. Turleder: Arne Højgård (tlf. 30123603)

Fuglenes Dag v. Stubbe Sø søn. 28/5 kl. 8. P-pladsen på Møllebækvej 500 m NV for Gravlev by. Vi går en tur i Fugleværnsfondens reservat ved Stubbe Sø og lytter til de mange sangfugle, bl.a. broget fluesnapper og hedelærke, som yngler i området. Undervejs bliver der også tid til at se på den naturpleje som er blevet gennemført de seneste par år. Turleder: Peter Lange (tlf. 23353795)

Fugletur i Hinnerup Ådal lør. 3/6 kl. 8-10. Rønbækskolens p-plads, Ådalsvej 100, Hinnerup. Vi vil høre og se bl.a. nattergal, tårnfalk og musvåge. Husk fornuftigt fodtøj. Turleder: Svend Møller Jensen (tlf. 86986503). I samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening.

Bustur til Öland, Sverige 1/6 - 5/6. Vi besøger fugle- og orkidemekkaet Öland i pinsedagene. Se vores hjemmeside for flere oplysninger. Kontakt turleder Peter Lange (e-mail: peterlange@dofoj.dk) og hør om der er ledige pladser.

Fiskeørne ved Randers Fjord ons. 23/8 kl. 18-20. Fugletårnet i Øster Tørslev Kær. Følg Kærvejen fra Øster Tørslev og hold til højre, hvor grusvejen deler sig. På denne efterhånden traditionsrige tur er der stor chance for at se fiskeørn, som på denne tid raster ved fjorden. Vi starter ved fugletårnet i Øster Tørslev Kær og vandrer ca. en km ud ad diget. Ud over fiskeørn er der mulighed for at se bl.a. rørhøg. Turledere: Lars Tom-Petersen (tlf. 28 90 88 34) og Benny Kristensen.

Gråkragerne

Gråkragerens ture er under planlægning, og der vil blive forsøgt en månedlig tur på en hverdag omkring midten af måneden. Følg der for med på DOF Østjyllands hjemmeside www.dofoj.dk, eller tilmeld dig vores medlemsliste via linket på www.dofoj.dk/graakragerne, så får du automatisk information om nye ture tilsendt på e-mail.

Værnengene og Skjern Enge man. 15/5 kl. 9-16. P-pladsen ved krydset Værnevej/Vesterlundvej, 6830 Nørre Nebel. På Værnengene ser vi hvad der står af vadefugle. Herefter kører vi til Lønborg Kirke hvor vi tager et kig ud over Skjern Enge, og så går ned til fugletårnet. Til sidst kører vi ud til Pumpestation Nørre hvor der er mulighed for at prøve trækfærgen, eller gå en 6 km tur ud til fugletårnet ved udløbet, hvor vi måske kan finde pomeransfugle. Husk madpakke og drikkevarer, varmt tøj, solidt fodtøj og kikkert. Send en e-mail til turlederen hvis du har ledige pladser eller ønsker

Specielt for SENIORER

kørejlighed. I tilfælde af dårligt vejr kan turen blive aflyst. Kontakt der for gerne turlederen dagen inden turen. Turleder: Ole Jensen (tlf. 2329 0118, e-mail: ofj@ofj.dk).

Natravne i Vrads Sande og Gludsted Plantage tors. 15/6 kl. 19:30-00:30. Vrads Sande, St. Hjøllundvej. Ved Vrads Sande har vi god mulighed for at se rødrygget tornskade og måske endda stor tornskade, bynkefugl og sortstrubet bynkefugl. Derfra kører vi videre til Gludsted Plantage. Her er målet er Isebjerg, hvor vi drikker vores aftenkaffe inden vi går ud i området for at finde natravne. Husk varmt tøj tilpasset vejret, solidt fodtøj, kikkert og kaffe/te. Husk også at myggene kan være plagsomme, så tag noget med til at dække de mest udsatte steder. Hvis du har ledige pladser i din bil eller ønsker kørejlighed, kan du kontakte turlederen. I tilfælde af dårligt vejr kan turen aflyses. Kontakt turlederen dagen før, for nærmere information. Turleder: Ole Jensen (tlf. 23290118, e-mail: ofj@ofj.dk).

Hjarnø ons. 16/8 Turen er under planlægning. Følg med på www.dofoj.dk. Turleder: Ole Jensen

Specielt for
KVINDER

FUGLEPIGERNE

Samkørsel: Hvis du er interesseret i samkørsel i privatbiler, kan du tilmelde dig til Lotte enten pr. mail: lotte.skjaerbæk@gmail.com eller telefon/sms: 25 77 52 32. Af hensyn til planlægningen bedes du ved tilmeldingen angive dit telefonnummer, og om du kan lægge bil til eller ønsker en plads samt hvilken by/bydel, du kommer fra. Vi deles om brændstofudgifterne. www.fuglepiger.wordpress.com

Djursland Nordstrand lør. 22/4 kl. 10-16. Parkeringspladsen ved Fornæs fyr lige nord for Grenå. Vi starter turen ved fyret og kigger ud over vandet. Med lidt held ser vi rødstrubet lom, sule, sortand, og toppet skallesluger. Efterfølgende kører vi til Sangstrup Klit ved Karlby. Her skal vi ned på stranden og se om svalerne er kommet. Efterfølgende går turen til Gjerrild Nordstrand, hvor vi håber at se fiskeørn. Til sidst skal vi se på andefugle ved Lystrup strand. Turledere: Dorte Faurshou Hertz (tlf. 41857254) og Lotte Skjærbæk (tlf. 25 77 52 32).

Heldagstur til Vejle søn. 7/5 kl. 10-17. Vejle Naturcenter, Bygholmdæmningen, Hovedvej A11. Vi kører rundt til de forskellige fugletårne i området og ser bl.a. skestork, knarand, blåhals, rørhøg, havørn og klyde. Det bliver en lang dag, så medbring en stor madpakke samt drikkevarer. Turledere: Dorte Faurshou Hertz (tlf. 41 85 72 54) og Rikke Rørbech (tlf. 22 24 98 50).

Endelave lør. 10/6 kl. 7:45 - søn. 11/6 kl. 16. Snaptun Færgehavn, Havnevej 20, 7130 Juelsminde. I forsommeren er det ynglefuglene som udgør Endelaves fugleliv. Lørdag vil vi besøge det store fredede område Øvre på øens nordlige del, som består af strandenge, hede og fyrrekrat med små skovsøer. Søndag morgen vil de morgenfriske kunne deltage i en fuglestemmetur, formodentlig til øens største løvskov ved Louisenlund, også kaldet "Trolde skoven", samt til området Lynger på øens sydøstlige hjørne. Vi forventer at høre syngende mejser, finker, drosler og sangere. Vi vil også i løbet af weekenden besøge de ynglende tejster og digesvaler ved klinten og strandengsområdet ved Kloben. Tilmelding er nødvendig. Yderligere information om turen kan findes på vores hjemmeside. Turledere: Inge Olesen (tlf. 61165776) og Lotte Skjærbæk (tlf. 25 77 52 32).

RESERVATERNE

Fugletur ved Stubbe Sø søn. 11/6 kl. 10-13. P-pladsen på Møllebækvej 500 m NV for Gravlev by. Vi går en tur ved Stubbe Sø og lytter til de mange sangfugle, bl.a. broget fluesnapper og hedelærke, som yngler i Fugleværnsfondens reservat. Undervejs bliver der også tid til at se på den naturpleje, som er blevet gennemført de seneste par år. Turleder: Naturvejleder Allan Gudio Nielsen (tlf. 20890909).

Sydøstjylland

LOKAL

DOF Sydøstjylland

Kontakt

Hans Pinstrup, Dalagervej 95, 8700 Horsens, Tlf. 75 64 27 73
www.dof-sydostjylland.dk
E-mail til lokalafdelingen sendes via hjemmesiden

TURE

Gudenåen omkring Hammer Mølle søn. 7/5 kl. 7-9. P-pladsen på Fruehøjvej ved Hammer Mølle. Smuk vandretur på små 5 kilometer i varierede omgivelser. Mulighed for andefugle, sortspætte, rovfugle og forskellige småfugle. Turleder: Peter Damgaard (tlf. 21 56 54 42).

Pomeransfugle i Skjern Enge tirs. 16/5 kl. 10-16.

Vi forsøger at finde de smukke pomeransfugle på de klassiske steder. Der vil være mange andre fugle, så vi begynder ved fugletårnet ved Hestholm Sø og bevæger os rundt i området. Tilmelding senest 11/5, hvorefter turleder forsøger at koordinere samkørsel. Turleder: Conny Brokholm (tlf. 24498504, e-mail: conny.brokholm@mail.dk).

Nattergalens sang i morgendæmringen søn. 21/5 kl. 5-8. Abrahamsens Gård, Skovgade 27C, 7300 Jelling. Vi følger fuglenes opvågning i Jelling Skov og lytter til nattergalens sang i Grejs Ådal. Tag kaffen med, så giver vi rundstykkerne. Turleder: Westy Esbensen (tlf. 53371799, e-mail: westyesb@gmail.com). I samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening.

Stenderup Nørreskov søn. 28/5 kl. 13-17. P-plads Løveroddevej 9, 6092 Sønder Stenderup. Vi går små 5 kilometer gennem skoven. Turledere: Birgit Winther (tlf. 29291247) og Torben Lindegaard (tlf. 28707271).

Natravne i Frederikshåb Plantage fre. 9/6 kl. 21. Vestre Rullebane (sidevej til Egtved-Billund landevejen) i den vestlige del af plantagen. Aftentur til Frederikshåb Plantage med mulighed for syngende hedelærke samt spillende natravne og skovsnepper. I tilfælde af dårligt vejr aflyses turen. Turledere: Allan Bech (tlf. 30663915) og Hans Pinstrup (tlf. 20488173).

Skovsangere. I slutningen af april ankommer de første skovsangere til Danmark. Gå en tur i skoven og lyt efter dens karakteristiske sang. En metallisk svirren, som kan sammenlignes med lyden fra en mønt, der tabes på en hård overflade. Foto: John Larsen

DOF Vestjylland

Kontakt

Formand: Lars Holm Hansen, Sandbækvej 26, 6971 Spjald
Tlf. 22 96 13 17, Mail: formand@dofvestjylland.dk

Ture: Poul Krag, Skrænten 15, Sevel, 7830 Vinderup
Tlf. 97 44 84 17 / 22 36 02 36, Mail: poulkrag@tdcadsl.dk

Seniorture: Peder J. Pedersen, Mejdalvej 14, 7500 Holstebro
97 46 84 81 / 23 67 88 75, Mail: seniorture@dofvestjylland.dk

Se nyheder og flere ture på www.dofvestjylland.dk

MØDER

Kursus i bestemmelse af vadefugle, gæs, ænder og rovfugle.

I efteråret 2017 tilbydes et kursus omhandlende bestemmelse, fænologi og levevis hos vadefugle, gæs, ænder og rovfugle. Kurset strækker sig fra august til ultimo september og indbefatter 8 mødeaftener à 2 timer på onsdage samt 4 fire ture à ca. 3 timer på lørdage. Mødeaftener bliver på Videbæk Skole kl. 19-21 og ekskursionslokaliteterne bliver aftalt nærmere den første aften. Kurset gennemføres ved minimum 12 deltagere. Mødeaftener: 9/8, 16/8, 23/8, 30/8, 6/9, 13/9, 20/9, 27/9. Ekskursioner: 19/8, 2/9, 16/9, 30/9. Prisen for deltagelse er 875 kr. Max 22 deltagere. Tilmelding til turlleder Ole Amstrup (e-mail: amstrup.ole@gmail.com).

TURE

Hede, skov og indsande øst for Ulfborg, lør. 22/4 kl. 8-14. Torsted Kirke (bag Friskolen). Vi kører gennem de flotte indsander nord for Torsted og videre gennem skove og plantager til Sdr. Vosborg Urfuglereservat. Her går vi en tur på ca. 3 km gennem hede og indsande. Vi holder pause og går en lille tur ved Fuglsang Bro ved Lilleåen. På denne dag skulle vi gerne høre en masse sangere, der netop er ankommet. Endvidere ravn, spætter, trane mv. Turlleder: Jens Ballegaard (tlf. 22 82 11 75, e-mail: jballegaard@youmail.dk).

Forårets fugle i Resenborg Plantage ved Kilen, søn. 23/4 kl. 10-13. P-pladsen ved Resen Kirke. Vi går en tur i plantagen og ser og hører på forårets fugle. Husk at medbringe kaffe og madpakke. I samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening. Turlleder: Svend Aage Knudsen (tlf. 30740862, e-mail: ruthsigh@mail.dk).

Åben Ådal - fugle i Skjern Enge, søn. 23/4 kl. 13-16. I fugleskjulet ved vejen mellem Skjern og Lønborg, 6900 Skjern. Vi kigger på fuglene fra skjulet og kører eventuelt i egne biler ud i naturområdet. Mulighed for at låne teleskop. Turledere: Marianne Linnemann (tlf. 20145010, e-mail: linnemann.marianne@gmail.com), Tage Madsen (tlf. 23641406) og Børge Vistisen.

Fuglelivet på Geddal Enge, søn. 30/4 kl. 10-12. P-pladsen på Geddalvej, 7830 Vinderup ved Geddal Enge. Denne dag vil skrænten og fugletårnet være bemanded med ornitologer. I løbet af et par timer kan de besøgende høre om fuglene og få dem udpeget i teleskoper. Tag madpakken med og nyd den ved de opstillede borde og bænke. I samarbejde med Naturstyrelsen. Turledere: Leif Novrup (tlf. 23315601), Steen Fjederholt, Poul Krag m.fl.

Fugle Overalt - for børn, forældre og bedsteforældre, søn. 30/4. DOF's projekt Fugle Overalt inviterer til et stort arrangement med mange aktiviteter. Oplysning om sted, tid og program vil kan læses i de lokale aviser og på www.dofvestjylland.dk. Kontaktperson: Marianne Linnemann (tlf. 20145010, e-mail: linnemann.marianne@gmail.com).

Forårsfugletur ved Nissum Fjord, lør. 6/5 kl. 8:30-12:30. Nørre Fjand Havn over for Fjandø. Netop dette tidspunkt på året er højdepunktet for fuglelivet ved fjorden. Gæssene er endnu ikke trukket og de mange arter af vadefugle raster på engen, inden de drager videre mod nord. Ternerne er ankommet og mange småfugle kan ses og høres. Kaffen med tilbehør nydes et hyggeligt sted. Turlleder: Agner Svenstrup (e-mail: svebra@webspeed.dk).

Tårnernes Dag, lør. 6/5 kl. 5-13. Tårnernes dag er en landsdækkende og skandinavisk begivenhed. Fugletårnene i Danmark konkurrerer om, fra hvilket tårn der ses flest forskellige fuglearter, og Danmark, Sverige og Finland konkurrerer om, hvilket land der ser flest forskellige fuglearter. Kom ud og se de mange fugle og hjælp ornitologerne med at få øje på alle de fugle, der netop nu er på lokaliteterne. Find oplysninger om hvilke vestjyske tårne der deltager på www.dofvestjylland.dk.

Pomeransfuglene i Skjern Enge, tir. 9/5 kl. 19-21. Fugletårnet ved vejen mellem Lønborg og Skjern. Pomeransfuglene raster i ganske få dage på markerne i Skjern Enge på vej fra deres vinterkvarter i Nordafrika til de skandinaviske ynglepladser. Vi kører ud i egne biler og leder efter dem. Der kan også være flokke af hejler, og rørhøge der jager hen over markerne. Turen er velegnet for gangbesværede. I samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening. Turledere: Marianne Linnemann (tlf. 2014 5010, e-mail: linnemann.marianne@gmail.com), Ole Amstrup, Børge Vistisen og Tage Madsen.

Forårstur i Klosterheden, lør. 13/5 kl. 9-12. Møllesøen, Gl. Landevej 35, 7620 Lemvig. Vi går en tur ved Møllesøen og ser på bl.a. mejser, træløber, isfugl og bjergvipstjert. Muligvis ser vi en af skovens fiskeørne i luften. Derefter kører vi til én eller to andre lokaliteter i skoven og ser efter rødrygget torsnede. Medbring kaffe/te og evt. madpakke. Turlleder: Svend Aage Knudsen (tlf. 30740862, e-mail: ruthsigh@mail.dk).

Åben Ådal i Skjern Enge, søn. 28/5 kl. 9-12. Fugleskjulet ved vejen mellem Skjern og Lønborg. Vi kigger på yngle- og trækfugle ved Hestholmsøen. Her er teleskoperne stillet op og naturvejlederne står parat til at for tælle om de mange fugle. Turen er velegnet for handicappede og gangbesværede. I samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening. Turlleder: Marianne Linnemann (tlf. 20145010, e-mail: linnemann.marianne@gmail.com), Børge Vistisen og Tage Madsen.

Aftenstemning i forsommeren, man. 12/6 kl. 20-23. Jens Bjerg-Thomsens Jagtthytte på Skellosevej ca. 4 km vest for Stadil. Vi lytter til rørskovens sangere, ser rørhøgen jage og hører måske et lille pip fra en blåhals. Aftenkaffen indtages ved Hytten. Herefter lytter vi ved Svingel Engso (Tim Enge). Vi ankommer til Hoverdal Plantage omkring kl. 22.30. Herefter skulle Natravnen gerne give lyd. Hvis det er én af de stille aftener, kan der være myg og gnavpander. Turlleder: Jens Ballegaard (tlf. 22821175, e-mail: jballegaard@youmail.dk).

Åben Ådal - skestorkene i Skjern Enge, søn. 25/6 kl. 13-16. Fugleskjulet ved vejen mellem Skjern og Lønborg. Fra marts til september kan skestorkene ses i Skjern Enge og på Værnengene. Mere end hundrede par yngler hvert år i området. I juni begynder ungerne at flyve ud og fouragere sammen med forældrene i lavvandede områder. Vi kører i egne biler ud og finder de smukke fugle. Medbring kikkert og evt. teleskop. Vi har også teleskoper med. Turlleder: Marianne Linnemann (tlf. 20145010, e-mail: linnemann.marianne@gmail.com), Børge Vistisen og Tage Madsen.

Fuglenes Dag søn. 28/5 kl. 7-9:30. DOF-Vestjylland afholder også i år "Fuglenes dag". Se hvor og hvornår på hjemmesiden www.dofvestjylland.dk.

Åben Ådal - højsommerens fugle i Skjern Enge, tir. 11/7 kl. 10-12. Fugle-skjulet ved vejen mellem Skjern og Lønborg. Vi kan være heldige at se skestorker med deres unger, havørne der er på jagt og rastende vadefugle. Turen er velegnet for handicappede og gangbesværede. Turlleder: Marianne Linnemann (tlf. 20145010, e-mail: linnemann.marianne@gmail.com), Børge Vistisen og Tage Madsen.

Bækbygård Strand og Vest Stadil Fjord, lør. 6/8 kl. 6-12. Klitterne v. p-pladsen v. Bækbygård Strand. På denne tur vil vi observere fra to positioner: Klitterne ved Bækbygård Strand og Jagtthytten ved Vest Stadil Fjord. Ved havet er der som regel mange måger og terner, og hvis vinden er rigtig, kan der forekomme vadefugletræk langs kysten. Hvis vejret er med os vil vi nok sidde ved havet de første par timer. Selv om det er sommer, kan stillesiddende havobs være køligt! Ved jagtthytten er der ofte vadefugle, sortterne,

rørhøg, skestork og meget andet. Man kan sagtens støde til senere. Ring evt. Turleder: Jens Ballegaard (tlf. 22821175, e-mail: jballegaard@youmail.dk).

Åben Ådal - fuglekig i Skjern Enge, søn. 13/8 kl. 13-16. Fugleskjulet ved vejen mellem Lønborg og Skjern. Vesterenge og Hestholmsøen er et par af de gode steder at kigge på fugle. Her ses ofte havørn, rørhøg, fiskeørn og vandrefalk. Masser af lappedykkere og ænder opholder sig på vandfladerne. Måske ser vi også skestorke, som snart er på vej til Afrika. Vi stiller teleskoperne op og fortæller om fuglene. Turen er velegnet for handicappede og gangbesværede. I samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening. Turledere: Marianne Linnemann (tlf. 20145010, e-mail: linnemann.marianne@gmail.com), Børge Vistisen og Tage Madsen.

Gråspurvvene

Specielt for SENIORER

Forårstur ved Felsted Kog og evt. Amstrup Søerne tirs. 25/4 kl. 9-14. Kirken i Ulfborg Kirkeby. Vi kører til Kyttrup Engso for at se, hvad der gemmer sig her. Herefter kører vi videre omkring engsøen ved Skærum Mølle og til Gørding tårnet med udsigt til Felsted Kog. Derfra til Damhus Havn og evt. Amstrup Søerne. De fleste ynglefugle er nu ankommet sydfra og foruden dem vil vi se trækfugle som skal videre nordpå. Mulighed for Havørn. Turleder: Leif Novrup (tlf. 23315601).

Klode Mølle Trekanten ved Bølling Sø man. 8/5 kl. 8-11. Engesvang Kirke. Gåtur på 3-4 kilometer. Kaffe/te nydes bagefter på Klosterlund med udsigt til Bølling Sø. I dag afvandes Bølling Sø ud i Karup Å systemet ad en gammel lige kanal ved Kragelundvejen. Fremover bliver kanalen erstattet af et slyngget å-forløb frem mod Klode Mølle. Det er blandt andet dette nye område, vi vil gå en tur ind i. Turleder: Bo Daugaard (e-mail: Bo.daugaard@mail.dk23115341).

Pallisbjerg Enge og Vest Stadil Fjord, tors. 11/5 kl. 9-13. P-pladsen v. Husby Kirke. Pomeransfuglene ses ofte på Pallisbjerg Enge i denne periode. Senere kører vi rundt i området ved Vest Stadil Fjord, hvor der også er chancer. Husk kaffe/te samt en god madpakke. Turleder: Peder J. Pedersen (tlf. 23678875/97468481, e-mail: pjp@post7tele.dk) og Jens Ballegaard.

Aftentur v. Vest Stadil Fjord og Hoverdal Plantage, tors. 8/6 kl. 20-23. Jens Bjerg-Thomsens jagtthytte på Skelmosevej ved Vest Stadil Fjord. Aftensang i rørskov. Vi ser på lappedykkere, rørhøg, sortterne og måske en syngende blåhals. Ved Tim Enge kan kæranger høres. Vi håber på at se/høre natravn i Hoveddal Plantage. Turleder: Jens Ballegaard (tlf. 22821175, e-mail: jballegaard@youmail.dk).

En heldagstur til Lille Vildmose, tors. 24/8 kl. 8-17. Sevel Kirke el. det nye høje brandtårn ved indkørslen til Hegnsvej, 9280 Storvorde kl. 10. Vi besøger mosen for først og fremmest at se kongeørnene ved Høstemark Skov. Efter Hegnsvej besøges Rovfugletårnet på Ny Høstemarkvej, hvor den medbragte mad nydes. Derefter køres til fugletårnet ved Tofte Sø, hvor der yngler havørn og mange skarver. Her er der også mulighed for traner, krondyr og elge. Husk en god madpakke og kaffe/te. Turen foregår i privatebiler. Turleder: Leif Novrup (tlf. 97448301/23315601).

Sydlig blåhals. I Danmark forekommer to racer af blåhals – sydlig- og nordlig. Hos hannerne har sydlig blåhals en hvid strubeplet, hvorimod nordlig har en rød. I Danmark yngler sydlig blåhals næsten udelukkende i Jylland, hvor den kan ses og høres i rørskov. Nordlig blåhals er en sjælden træk-gæst, som man kan være heldig at støde på i maj, hvor den er på vej mod ynglepladserne i Nordskandinavien. Foto: Peter Marczak

DOF Nordvestjylland

Kontakt

Formand: Jan Skjoldborg Kristensen, Gyvelvænget 161
7730 Hanstholm, Tlf. 81759040
Mail: Jan.skjoldborg.kristensen(a)gmail.com

Ture: Martin Høj Hansen. Tlf. 87 51 41 52
Mail: martin.hoj.hansen@gmail.com

Se mere på hjemmesiden: www.dof-nordvestjylland.dk og på Facebook under DOF Nordvestjylland.

MØDER

Årets Atlas III-lejr i DOF-Nordvestjylland 22-28/5. Dette skal betragtes som en opfordring til at deltage i vores lokale atlaslejr, samt information om vilkårene for deltagelse. AtlasIII-lejren handler om at dække kvadrater uden kvadratansvarlige, samt at observere i de mangelfuldt dækkede kvadrater og foretage TimeTælleTure i de selvsamme kvadrater. Der skal i løbet af ugen således dækkes ca. 30 kvadrater og foretages 27 TimeTælleTure. Det skal understreges at man deltager så meget man nu har mulighed for og har tid til. Det kan sagtens dreje sig om enkelt dage eller 2-3 dage af gangen. Der er selvfølgelig også mulighed for at deltage i hele ugen, hvis det er det man vil. Alle er velkomne. Indkvartering foregår på Vesterhavsgården ved Vorupør. Her kan man være sammen med andre ligesindede fuglefolk, som ligeledes vil være med til at yde en ekstra indsats. Vi har et fællesrum med computer til rådighed. Der er mulighed for gratis overnatning og bespisning for deltagerne. Der serveres mad i fælles lokaler morgen, middag og aften. Tilmelding til Michael Fink (tlf. 33283821, e-mail: michael.fink@dof.dk).

Trækfuglekursus tirs. 8/8 kl. 19-21 – lør. 7/10. Hovedbiblioteket, Vesterbrogade 15, 8800 Viborg. Har du lyst til at lære mere om efterårets fugle ved vore søer og kyster? Eller trænger du til at få genopfrisket nogle feltkendetegn? Så er dette kursus måske noget for dig. Kurset løber fra august til oktober, og består af otte hyggelige mødeaftener samt fire ekskursioner i weekender, til gode fuglelokaliteter. Møderne ligger på tirsdagene 8/8, 15/8, 29/8, 5/9, 12/9, 19/9, 26/9, og 3/10 kl. 19. Ekskursionerne foregår om morgenen eller eftermiddagen lør. 19/8 og på søndagene 10/9 og 24/9, samt lør. 7/10. På kurset vil du få teoretisk og praktisk træning i artsbestemmelse af ca. 60 af de almindeligste trækfugter blandt vadefugle, ænder, gæs og rovfugle. Kurset henvender sig til begyndere og let øvede. Deltagelse koster 875 kr. og man skal være medlem af DOF. Medlemskab kan erhverves i forbindelse med kurset. Der er et max. på 20 deltagere. S.U. 1/8 til Martin Høj Hansen (tlf. 87514152, e-mail: martin.hoj.hansen@gmail.com). Kursusleder: Mette H. H. Hansen.

TURE

Fugletur til Nordmors, Skarregaard søn. 30/4 kl. 9-13. Vi ser på ænder, gæs og vadefugle i søerne og på fjorden. På denne årstid er der også syngende småfugle i skov og krat omkring Skarregaard, og da der også er lidt rørsump er der chance for en hel del arter. Vi håber også at se nogle af områdets rovfugle. Husk godt fodtøj og varmt tøj samt kaffe/te. Turleder: Hans Dahlgaard (tlf. 26326160).

Fugletur til Agerø lør. 20/5 kl. 10-12. P-pladsen umiddelbart efter Agerøvej 23 (dæmningen), senere p-pladsen ved nr. 32. Besøg i Fugleværnsfondens reservat, hvor der ofte er mange fugle på denne tid af året. Ynglefugle

der har overvintret under sydlige himmelstrøg er ankommet og trækfugle holder stop på deres vej mod nord. Vi vil bl.a. se mange hjejler og lysbugede knortegæs.

Fuglenes Dag ved Hald Sø søn. 28/5 kl. 6-9. P-pladsen ved laden, Hald Hovedgaard. Det kan være svært at adskille og lære de mange fuglestemmer at kende, men har man først et par stykker på plads, er det nemmere at lære flere stemmer næste gang man er på tur. Vi går rundt i skoven og i det naturskønne område ved søen. Vi besøger Ruinen, hvor man fra tårnet kan se en skarvkoloni, og måske er vi heldige at se en isfugl, samt se og høre forskellige spætter og mejser. Det er muligt at springe fra turen efter ca. 1½ time, da vi her kommer tæt forbi p-pladsen hvor bilerne står. Turleder: Poul Blicher Andersen (tlf. 8663 8818 el. 3025 8818) og Villy Lauridsen.

Natravn i Kompedal Plantage fre. 9/6 kl. 22-00:00. Koordinater: 56.265194, 9.245865. Bemærk at kommer man fra (nord-)øst, fra Knudstrup skal man fortsætte lige ud ad grusvejen, der hvor asfaltvejen svinger til højre. Vi går en tur langs Mosedal til Kompedal, hvor der er gode chancer for både at høre og se den fascinerende og gådefulde natravn. Vi vil muligvis også opleve skovsnepens territorieflugt og se ræven luske rundt. Gåturen er ca. 3 km. Tag kaffe og varmt tøj med.

Fugletur til Vejlerne søn. 18/6 kl. 8-12. P-pladsen ved Bygholm Vejle Informationscenter. Med udgangspunkt i fugleskjulet ved naturcentret kigger vi først på strandengens mange ynglefugle, der bl.a. omfatter stor kobbersnepe, rødben, vibe og grågås. Senere kører vi videre til andre interessante lokaliteter i Vejlerne. Her vil vi se skægmejsje og andre rørskovsfugle samt sortterne, dværgmåge, skestork og rørhøg. Turleder: Biolog Poul Hald (tlf. 20122085).

Sommertur til FINDERUP ØVELSESTERRÆN søn. 30/7 kl. 9-12:30. P-pladsen v. hovedindgangen, Holstebrovej 185, 8800 Viborg. Øvelsesterrænet huser mange fugle og da der ikke er så meget menneskelig trafik, vil vi kunne se en del af de mere sky arter. Afhængigt af hærens aktiviteter vil vi vælge hvilket område der er ledigt, men vi mødes på p-pladsen ved hovedindgangen og aftaler det videre forløb. Turleder: Marianne Suhr.

Fugletur til Grynderup Sø søn. 20/8 kl. 9-12:30. Tvillingetårnet v. søens sydende. Fra tvillingetårnet kigger vi efter vadefugle, ænder og gæs. Måske er vi heldige også at se skestork. Senere kører vi til udsigtsplatformen ved Grynderupvej samt til søens nordende. Turleder: Gerner Majlandt (tlf. 29262966).

Gråmejserne

Grynderup Sø ons. 19/4 kl. 9-13. Vi går til Tvillingetårnet, hvor vi i tæt kontakt med de lavvandede enge kan få et godt indblik i hvad engene denne dag gemmer af vadefugle, ænder og gæs. Senere kører vi til udsigtsplatformen ved Grynderupvej samt til søens nordlige ende. Varmt tøj anbefales, og madpakke og drikkevarer bør medbringes. Turleder: Anni Oppelstrup (tlf. 28931072).

Nattergaletur i Skive Ådal tirs. 30/5 kl. 19-22. Vor Frue Kirke, Frederiksdal Allé 1B, 7800 Skive. Vi vil denne aften gå rundt i området og lytte til fuglenes sange, samt få gode huskereglere til, hvordan man lærer de forskellige fuglesanges særpræg. Vi håber på at høre nattergalens smukke sang. Tag gerne fuglebog, kikkert og kaffe med. Turleder: Verner V. Hansen og Anni Oppelstrup (tlf. 28931072). I samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening.

Vandretur langs Gudenå/Tange Sø ons. 14/6 kl. 8-13. P-pladsen v. trækstien i Ans. Frisholtvej, 8643 Ans. Vi kører til Kongensbro og går ad trækstien tilbage til Ans. En tur på ca. 8 km. Vandtæt fodtøj er nødvendigt. Vi forventer at se og høre mange småfugle på turen. Tilbage i Ans hjælper vi ad med at få hentet bilerne i Kongensbro. Turleder: Finn Andersen (tlf. 40231613).

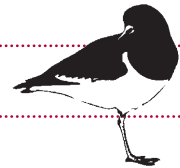
Feldborg Plantage tirs. 4/7 kl. 8-12. P-pladsen 300 m vest for Langgade 91, 7540 Haderup. Vi vil køre rundt til forskellige lokaliteter og derfra gå små ture. Vi starter på heden, hvor vi regner med de lokale traner er hjemme. Derudover håber vi på at turen kan byde på natugle, lille præstekrave, vendehals og andre spætter. Turleder: Keld Christensen og Anni Oppelstrup (tlf. 28 93 10 72).

Agger Tange tors. 10/8 kl. 9-13. P-pladsen v. færgelejet på Agger Tange. Aggervej, 7770 Vestervig. I august måned kan Agger Tange være et mylder af vadefugle, især hvis der er lavvandet i Iagunesøen. Desuden er der chance for suler og kjover langs kysten og måske også havørn, vandrefalk, dværgfalk og skestork. Turledere: Erling Andersen (tlf. 30236427) og Hans Dahlgaard (tlf. 26326160).

RESERVATERNE

Fugletur til Agerø lør. 20/5 kl. 10-12. P-pladsen umiddelbart efter Agerøvej 23 (dæmningen), senere p-pladsen ved nr. 32. Der er ofte mange fugle på denne tid af året. Ynglefugle der har overvintret under sydlige himmelstrøg er ankommet; overvintrende trækfugle er endnu ikke afrejst. Besøg i Fugleværnsfondens reservat, endvidere Østagerø og muligvis Sydagerø. De lysbugede knortegæs og hjejler vil nok være dominerende. Turleder: Erling Andersen og Hans Dahlgaard.

Sydvestjylland LOKAL

DOF Sydvestjylland

Kontakt

Søren Peder Nielsen, Valmuevænget 17, 6710 Esbjerg V
Tlf. 40 87 58 82, E-mail: spnhjerting@gmail.com

Se også www.dofsydvest.dk

Ved siden af det faste turprogram arrangeres hverdagsture med få dages varsel. Få besked om dem via vores nyhedsbrev. Tilmeld dig det med en mail til spnhjerting@gmail.com.

TURE

Fanø lør. 22/4 kl. 8. P-pladsen ved Hovedbiblioteket, Nørregade 19 Esbjerg. Alternativt: Fanøfærgen i Nordby kl. 08.42. Vi besøger en række af Fanøs fine fuglelokaliteter. Der vrimer med fugle her hvor forårstrækket nærmer sig sit maksimum. Slutningen af april er perfekt til at opleve trækkende og rastende ringdrosler, hvor Halen på Fanø nok er Danmarks bedste lokalitet til dette. Som altid ved trækkende fugle er vejret afgørende. Vi forsøger at få en af de stedkendte Fanøornitologer som guide, nærmere herom senere. Vi mødes som sædvanligt i Esbjerg, hvor vi klemmer os sammen i færrest mulig biler a.h.t. færgebilletterne. Foruden de sædvanlige benzinpenge, skal der betales færgebilletter. Udgiften hertil deles ligeligt mellem de deltagere, der kommer fra fastlandet. Tilmelding senest 20/4. Turleder: Kim Mogensen (tlf. 40592244, e-mail: 7200grind@gmail.com).

Hauke-Haien Koog, Sydslesvig lør. 20/5 kl. 8. P-pladsen ved Hovedbiblioteket, Nørregade 19, Esbjerg. Alternativt: Lige nord for Ribe kl. 08.30: P-pladsen overfor Skovgrillen, Plantagevej 22. Vi besøger den fuglerige kog, der ligger i bekvem afstand fra landegrænsen med Bottschlotter See i baglandet. På vejen hjem bliver der nok tid til at besøge Rickelsbüller Koog og Margrethekog. Husk pas. Tilmelding senest 18/5. Turleder: Søren Peder

Skkestork. Danmark udgør den nordlige grænse for skkestorkens udbredelse. Den yngler udelukkende i Jylland, hvor der i 2016 var 266 ynglepar. På trods af dens navn tilhører skkestorken faktisk ibisfamilien. Foto: Peter Marczak

Nielsen (tlf. 40875882, e-mail: spnhjerting@gmail.com). I samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening.

Fuglestemmer v. Esbjerg lør. 10/6 kl. 4:40. P-pladsen ved Hovedbiblioteket, Nørregade 19, Esbjerg. Alternativt: Midtgård, Ravnsbjergvej 6, 6710 Esbjerg V kl. 05.00. Vi lytter til morgens kor af fuglestemmer, der netop på dette tidspunkt er på sit højeste. Vi besøger området omkring Krebsstien som byder på mange forskellige sangfugle. Tilmelding senest 8/6. Turledere: Per Fabricius (tlf. 20830758, e-mail: fabrik.ugle@gmail.com) og Jens Hasager Kirk (tlf. 20728378, e-mail: jhkirk53@gmail.com).

Værnengene og Skjern Enge lør. 19/8 kl. 8. P-pladsen ved Hovedbiblioteket, Nørregade 19, Esbjerg. Nordliden på Værnengene, Tippervej 4, 6830 Nr. Nebel kl. 08.45. Der vil være mange rastende vadefugle og chance for rovtørne og fiskeørn. Tilmelding senest 17/8. Turledere: Søren Peder Nielsen (tlf. 40875882, e-mail: spnhjerting@gmail.com) og Kim Mogensen (tlf. 40592244, e-mail: 7200grind@gmail.com).

RESERVATERNE

Stormengene - røde ryler og sorte skader lør. 6/5 kl. 9-12. P-plads for enden af Stormengevej/Rimmevej ved Stormengene. Mens de sorte og hvide strandskader er på hjemmebane i Vadehavet, så er de røde ryler – islandske kaldes de – kun halvvejs mellem deres afrikanske vinterkvarter og yngleområderne i det fjerne Sibirien. I Vadehavet tanker de energi til den lange rejse, ligesom de tusindvis af kobbersnepper, regnsøver, strandhjejler, klirer og andre vadefugle, der er på vej nordpå. Imens gnasker knortegæssene sig gennem ålegræsset, for der er kun tre uger til deres afgang til Ishavet. Dette – og meget andet – kan opleves ved Stormengene på Rømø. Turleder: Jan Ravnborg og Martin Iversen.

Stormengene kalder: Højsæson for vadefugle lør. 19/8 kl. 10-14. P-plads for enden af Stormengevej/Rimmevej ved Stormengene. Vadefugletrækket er i fuld gang, så der venter os fugle i tusindvis, når vi tager en gåtur ved Stormengene på sydspidsen af Rømø. Måske hele Danmarks bestand af hvidbrystede præstekraver. Vi kan også være heldige at se nogle af verdens bedste flyvere, ternerne, samt spændende småfugle, der raster i krattene. Inde på engene er blomstringen af den smukke klokkeensian på sit højeste, mens mange andre planter lyser op med deres farvestrålende blomster. Vi regner med at være færdige kl. 13-14. Turleder: Jan Ravnborg.

Sønderjylland

LOKAL

DOF Sønderjylland

Kontakt

Formand: Jørn Vinther Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
74 53 17 20/ 20 80 39 16, jorn.vinther.sorensen(a)gmail.com

Ture: Karl Schlichter, Nørremark 36, 6230 Rødekro, Tlf. 74 66 13 96

E-mail: karl.schlichter@privat.dk

Panurus: E-mail: gaborgraehn@gmail.com

Se også nyheder og ture på www.dof-syd.dk samt i Panurus

TURE

Gudenåen omkring Hammer Mølle søn. 7/5 kl. 7-9. P-pladsen på Fruehøjvej v. Hammer Mølle. Smuk men lidt krævende tur i varierede omgivelser i Gudenådalen. En vandretur på små fem kilometer med mulighed for andefugle i møllesøen samt sortspætte, rovfugle og forskellige småfugle. Turleder: Peter Damgaard (tlf. 21565442).

RESERVATERNE

Bremsbøl Sø - med Nordens Nattergal, blåhalsen, og andre sangfugle ons. 10/5 kl. 20-22. P-plads ved Bremsbølvej 2, 6270 Tønder. Det er forår ved Bremsbøl Sø. Ynglefuglene er i fuld gang. Nogle har unger, andre ruger, mens de sidste vadefugle fortsat er på træk nordpå. Sangfuglene er i gang og sidst men ikke mindst; ved solnedgang synger blåhalsene for fuld kraft. Vi tager også en afstikker til naboområderne, Hasberg Sø og Ubjerg Kog. Turleder: Martin Iversen. Fuglestemmer i Sølsted mose tirs. 23/5 kl. 20-22:30. Den nye P-plads ved Rute 11 over for Sølsted Rasteplads. I Sølsted Mose har fuglene fået nye muligheder. Det kan opleves for fuld musik. På aftenturen rundt i mosen byder vi velkommen til alle vore almindelige sangfugle. Gøgen kukker, nattergalen klukker og den sælsomme græshoppesanger svirrer. Men også andre spændende mosefugle kan dukke op. Turleder: Martin Iversen & Inger Sønnichsen.

Sølsted Mose - stemmer fra reservatet lør. 17/6 kl. 10-13. P-pladsen for enden af Brændevej på sydsiden af Sølsted Mose. Her midt i juni er der stadigvæk masser af fuglesang i mosen. Gøgen kukker, nattergalen klukker og den sælsomme græshoppesanger svirrer. Men også andre spændende mosefugle kan dukke op. Turleder: Naturvejleder Allan Gudio Nielsen.

Søgård Mose - nattergal og andet godt søn. 18/6 kl. 10-13. P-pladsen syd for motorvejsafkørsel 15 Søgård ved Avntoftvej. Vi går fra P-pladsen forbi Søgård Sø ud til mosen, hvor tårnet besøges og tilbage igen til P-pladsen. Mulighed for trane, nattergal og mange forskellige sangfugle. Turleder: Egon Iversen (tlf. 74415719) og Allan Gudio Nielsen (tlf. 20890909).

De vilde blomsters dag i Sølsted Mose søn. 18/6 kl. 10-13. Den nye P-plads ved Rute 11 over for Sølsted Rasteplads. Forsommeren er på sit højeste. Mange blomster står i fuldt flor. På en gåtur rundt i mosen ser vi om LIFE-projektet har givet bedre vilkår for mosens flora. Vi møder mange smukke og karakteristiske planter – både almindelige og sjældne og sårbare. Porse, trolldurt, kongebregne, gøgeurt, spagnummosses har fristeder i hede- og højmosen. Mon ikke også en nattergal eller andre mosefugle er på programmet. Husk gerne myggeolie og kaffe. Turledere: Mette Due og Klaus Fries.

Pomeransfugle på Skjern Enge tirs. 16/5. kl. 10-16. Fugletårnet v. Hestholm Sø. Vi forsøger at finde de smukke pomeransfugle på de klassiske steder. Der vil være mange andre fugle, så vi bevæger os rundt i området. Tilmelding til turleder Conny Brokholm (tlf. 24498504, e-mail: conny.brokholm@mail.dk) senest 11.05 hvorefter turleder forsøger at koordinere samkørsel.

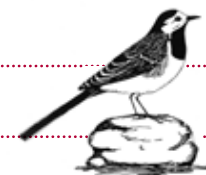
Nattergalens sang i morgendæmringen søn. 21/5 kl. 5-8. Abrahamsens Gård, Skovgade 27C, 7300 Jelling. Vi følger fuglenes opvågning i Jelling Skov og lytter til Nattergalens sang i Grejs Ådal. Tag kaffe med, så giver vi rundstykker. Turleder: Westy Esbensen (tlf. 53371799, e-mail: westyesb@gmail.com). I samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening.

Stenderup Nørreskov søn. 28/5 kl. 13-17. P-plads Løveroddevej 9, 6092 Sønder Stenderup. Vi går små 5 km gennem skoven. Turledere: Birgit Winther (tlf. 29291247), Torben Lindegaard (tlf. 28707271).

Natravne i Frederikshåb Plantage fre. 9/6 kl. 21. Vestre Rullebane (sidevej til Egtved-Billund landevejen) i den vestlige del af plantagen. Aftentur til Frederikshåb Plantage med mulighed for syngende hedelærke og spillende natravn samt skovsneppe. I tilfælde af dårligt vejr (kraftig blæst eller regn) aflyses turen. Turledere: Allan Bech (tlf. 30663915) og Hans Pinstруп (tlf. 20488173).

Nationalpark Vadehavet ons. 26/4 kl. 9:50-16. Vadehavscentret, Okholmvej 5, 6760 Ribe. Fugleturen indledes med et besøg i det nyåbnede Vadehavscenter. Herefter kører vi syd på i private biler. Undervejs beslutter vi på hvilke lokaliteter vi vil gøre holdt og observere. Vi kigger på andefugle, vadefugle og rovfugle. Vejr og vind sætter dagsordenen. Husk stor madpakke og 100 kr. til Vadehavscentret. Turledere: Helle Regitze Boesen (40781620) og Lene Rasmussen (21657199).

"Gå til fugl!" ons. 3/5, 10/5 & 17/5 kl. 17-19. På disse ture får du mulighed for at bestemme forårets fugle på stemmer, adfærd samt udseende. Mød op på følgende lokaliteter: 3/5: Hjartrbo Skov ved Bevtoft, vest for Vojens. 10/5: Oksenvad Hede/Slevad Bro, nord for Vojens. 17/5: Kelstrup Plantage ved Holbøl, syd for Åbenrå. Turledere: Helle Regitze Boesen (tlf. 40781620), Egon Iversen og Karen Raagaard.

DOF Fyn

Kontakt

Formand: Henrik Kalckar Hansen, Norddalen 27, 5260 Odense S
Tlf. 30 70 90 38, E-mail: kalckar@webspeed.dk

Eskursionsudvalg

Michael Mosebo Jensen, Røjle Bygade 102, 5500 Middelfart
Tlf. 26 82 07 29, E-mail: mmj@doffyn.dk

TURE

Fyns Hoved søn. 23/4. På dette tidspunkt kan vi være heldige at rende ind i Ringdrosler, Stenpikkere, Bynkefugle mm på denne smukke fynske forpost ud i Kattegat. Tilmeld dig til turleder Ivan Beck (tlf. 28942738) og hør nærmere om mødetid og -sted.

Tårnes Dag i Gulstav Mose lør. 6/5 kl. 5-13. Fugletårnet v. Gulstav Mose. Kom med og deltag i konkurrencen. Der er noget at forsvare, idet tårnet i Gulstav Mose med 95 arter blev det bedste rigtige tårn i 2016 i Danmark i denne konkurrence, hvor vi også er oppe imod i Finland, Sverige og Litauen! Tilmelding til Søren Bøgelund (tlf. 29644928).

Tur til Skjern Enge ons. 10/5 kl. 8. Hestholm P-plads, Skjern Enge. Så tager vi fat på et nyt koncept: Hverdagsture. Denne går til Skjern Enge,

FUGLE- OG NATURREJSER 2018

Herunder ser du et udvalg af vores spændende naturrejser i 2018

Banc d'Arguin/Vestafrika

21. januar – 4. februar
Rejseleder Hans Meltoft
15 dage for kr. 23.885,-

Sri Lanka

1. marts – 13. marts
Rejseleder Christian Rørdam
13 dage for kr. 19.985,-

Sydspanien/Parque de Donana

14. marts – 24. marts
Rejseleder Peter Kristensen
8 dage for kr. 10.550,-

Extremadura

5. maj – 12. maj
Rejseleder Peter Kristensen
8 dage for kr. 11.480,-

Marokko

8. maj – 15. maj
Rejseleder Leif Øgaard
8 dage for kr. 11.580,-

Estland

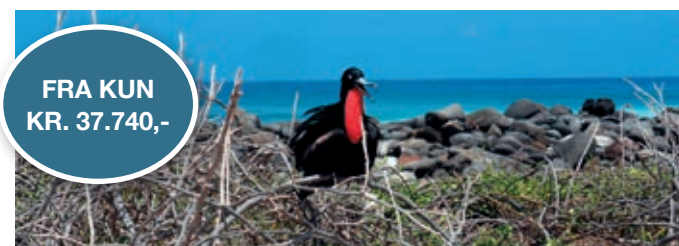
16. maj – 23. maj
Lokal rejseleder/NaTourEst.
7 dage for kr. 11.580,-

Alaska

31. maj – 13. juni
Rejseleder Carsten Siems
14 dage for kr. 25.885,-

Sydportugal/Mertola

25. september – 2. oktober
Rejseleder Peter Kristensen
8 dage for kr. 10.885,-

FRA KUN
KR. 37.740,-

Ecuador/Galapagos

17. marts – 31. marts

FRA KUN
KR. 24.800,-

Mexico, verdens største fugletræk

Oktober

Vi tager forbehold for dato- og prisændringer.

hvor bl.a. pomeransfuglene venter på os. Tilmelding til turlleder Kell Grøn-borg (tlf. 20911506).

Nattergaletur til Sollerup tirs. 16/5 kl. 19-22. P-pladsen v. Sollerup, Arreskov Sø. Fra p-pladsen går turen ned over engene, hvor der foruden nattergal kan være rødrygget tornskade. På vejen tilbage er der mulighed for "snorkende" skovsneppe. Tilmelding til turlleder Niels Bomholt (tlf. 6224 1959 el. 2322 9673).

Romsø lør. 20/5 kl. 10-16. Afgang fra fiskerihavnen i Kerteminde kl. 10:00. Vi sejler tilbage igen kl. 15. Mulighed for bl.a. havørn, huldue, rødrygget tornskade og tejt. Overfarten tager ca. 40 minutter. Vi sejler i den åbne Romsø-båd, hvor der er plads til 17 personer, og da båden er chartret alene til DOF Fyn er det en betingelse for turens gennemførelse, at alle pladser bliver booket. Tilmeldingsfristen er derfor senest søn. 14/5, og eventuel afmelding af turen vil blive meddelt via e-mail snarest efter denne dato. Den nøjagtige pris er endnu ikke fastsat, men det forventes at den ligger på omkring 240 kr. pr. person. Tilmelding til turlleder Ivan Sejer Beck (tlf. 28942738, e-mail: imbeck@privat.dk).

Gyldensteen søn. 11/6 kl. 8. Det er de mange ynglefugle det gælder, men måske gemmer der sig en overraskelse ude i det fornemme reservat. Tilmeld dig til turlleder Jens Bækkelund (tlf. 23926095) og hør hvor I skal mødes, så han kan vise dig rundt blandt de nordfynske herligheder.

Vadefugletur til Sydlangeland søn. 13/8 kl. 8. Vi kigger efter vadefugle som islandsk- og krumnæbbet ryle, strandhøjle og sortklire. Vi besøger Keldsnor, Tryggelev- og Nørreballe Nor. Er heldet med os kan vi se op mod tyve forskellige vadefuglearter. Ring til turlleder Niels Bomholt (tlf. 23229673 el. 62241959) og hør hvor I skal mødes.

RESERVATERNE

Åbent Hus i fugletårnet ved Gulstav Mose søn. 7/5 kl. 10-12. Fugletårnet ved Gulstav Mose. Fra P-pladsen følges stien til Gulstav Vesterskov. Fugleværnsfondens lokale arbejdsgruppe står klar i fugletårnet ved Gulstav Mose med kikkerter og teleskoper. Nede fra mosen brøler rødtrummen og fra skoven høres en mængde sangfugle. Mon gøgen kommer til Sydlangeland på denne dag?

Fugletur ved Tryggelev Nor søn. 7/5 kl. 13-15. P-pladsen ved Tryggelev Nor. Også ved Tryggelev Nor er der i den seneste tid ankommet sangfugle. Rørskoven genlyder nu af skratende rørsangere, og i kratet langs stien ud til fugleskjulet sidder der undertiden en nattergal. Rørhøgen ses nu ofte på patrulje lavt over rørskoven. Turledere: Fugleværnsfondens arbejdsgruppe på Sydlangeland.

Bøjden Nor - travlhed på fugleøen søn. 14/5 kl. 10-13. P-pladsen for enden af Dyndkrogvej. De to fugleøer i Bøjden Nor vrirler nu med fugle. Klyde, strandskade og hættemåge yngler på de rævesikre øer, og der er også livlig aktivitet af syngende småfugle i kratet langs noret. Turleder: Fugleværnsfondens frivillige arbejdsgruppe ved Bøjden Nor.

Åbent Hus i fugletårnet ved Gulstav Mose søn. 4/6 kl. 10-12. Fugletårnet ved Gulstav Mose. Fra P-pladsen følges stien til Gulstav Vesterskov. Fugleværnsfondens lokale arbejdsgruppe står klar i fugletårnet ved Gulstav Mose med kikkerter og teleskoper. Rørtrummen har travlt med at fodre sine unger, og måske ser vi den i flugt over mosen. Mon karmindompappen er vendt tilbage til mosen og byder folk velkomne med et højt "pleased to meet you"?

Fugletur ved Tryggelev Nor søn. 4/6 kl. 13-15. P-pladsen ved Tryggelev Nor. Måske den smukkeste årstid i fuglereservatet. De sidste ynglefugle er på plads, de først ankomne har allerede unger. Vi kigger på fuglene og på landskabet. Hvordan er samspillet mellem fugle og natur? Fugleværnsfondens frivillige arbejdsgruppe i Tryggelev Nor fortæller om den naturpleje, der udføres i reservatet til gavn for fugle og folk.

Åbent Hus i fugletårnet ved Gulstav Mose søn. 6/8 kl. 10-12. Fugletårnet ved Gulstav Mose. Fra P-pladsen følges stien til Gulstav Vesterskov. Før det helt store returtræk koger mosen af liv. Måske står der også en sjældenhed derude. Der er Åbent Hus i Gulstavtårnet, og Fugleværnsfondens arbejdsgruppe står klar med teleskop og kikkert. Kom og kig, lyt og spørg.

Fugletur ved Tryggelev Nor søn. 6/8 kl. 13-15. P-pladsen ved Tryggelev Nor. Vadefugle trækker er allerede i gang, og både svaler og terner har også vendt næbbet mod syd. Arbejdsgruppen medbringer teleskoper, så alle kan få et nærmere kig på de mange fugle, som opholder sig i noret i denne tid. Turleder: Fugleværnsfondens arbejdsgruppe på Sydlangeland.

Storstrøm

DOF Storstrøm

Kontakt

Michael Thelander, Løjtoftevej 175, 4900 Nakskov, Tlf. 54 92 83 46

E-mail: m.thelander@post.tele.dk

Se mere på hjemmesiden: www.dof-storstrom.dk

MØDER

Åbent Hus og loftindvielse på Gedser Fuglestation søn. 7/5 kl. 8-12. Gedser Fyrvej 4, 4874 Gedser. I år udvides det traditionelle Åbent Hus arrangement med den officielle åbning af den nyindrettede 1. sal med 10 sovepladser. Den røde snor forventes at blive klippet over kl. 10 af en prominent person. Vi viser, hvordan småfuglene indfanges, køns-, alders- og artsbestemmes. Vi ser fuglene helt tæt på, og der fortælles om det at ringmærke fugle, og hvilken viden mærkningen kan bringe. Til gavn for mejser, stære og andre fugle sælges fuglekasser og andre effekter. Der er fri kaffe/te og kage, så længe lager haves. Arrangementet gennemføres af Gedser Fuglestation i samarbejde med Naturstyrelsen, Storstrøm. Kontaktperson: Hans Lind, Gedser Fuglestation (tlf. 61671843).

TURE

Forårsfugle på Femø lør. 22/4 kl. 9-15:30. Kragenæs Havn v. billetkontoret. I farvandet mellem Lolland og Femø raster der forår og efterår mange mørkebugede knottægæs. De ses fint fra færgerne mellem Kragenæs og Femø. På øen går vi en tur for at se på forårets fugle. Forventet afgang mod Femø klokken 9.20. Du skal selv købe billet til færgerne fra Kragenæs til Femø og retur. Pris omkring 80,- kr. pr. person. Turleder: Palle Sørensen (tlf. 40973640).

Forårstur i Hesele Skov søn. 23/4 kl. 8-11. Villa Gallinavej, p-pladsen med skiltning til Paradishaven og Svenskekløften. Vi går en tur rundt i skoven, hvor vi kan regne med at se og høre et pænt udvalg af forårets fugle. Foruden de almindelige arter, kan vi være heldige at støde på skovsanger, sortspætte og rødtoppet fuglekonge. Turleder: Torben Sebro (tlf. 20138001).

Borreby Mose lør. 29/4 kl. 7:15-13. P-plads i Borreby Mose kl. 08. Evt. samkørsel fra Rådmandshaven, Næstved kl. 07:15. Vi får set mange arter vadefugle, de fleste svømmeænder og rørhøgeparret er sikkert også på plads. Turleder: Bent Rung Nielsen (tlf. 3088 9752).

Fuglestemmetur i Haslev tirs. 2/5, 9/5, 16/5, 23/5 & 30/5 kl. 19-21. P-pladsen mellem kirken og biblioteket, Haslev. På disse fem tirsdage går vi via kirkegården ud til fugletårnet i Skoleengen og retur til kirken. Alle er velkomne. Turleder: Leif Tureby (tlf. 56 31 60 95).

Nattergale og løvfrøer på Kulsbjerg tirs. 9/5 kl. 20:30-22:30. Den sydlige indkørsel til Kulsbjerg skydeterræn nær Kulsbjergvej 2, 4773 Stensved. På det militære øvelseterræn ved Kulsbjerg er der en stor bestand af både nattergal og løvfrø. Vi bruger denne aften til at gå ud og høre deres imponerende koncert i skumringen. Turleder: Bo Kayser (tlf. 51346278, e-mail: bo.kayser@gmail.com).

Bavnehøj Fritidsområde (Nr. Vedby Grusgrav) lør. 17/6 kl. 9:30-13. P-pladsen ved info-hytten, Nørre Vedbyvej 13, 4840 Nr. Alslev. Området er dels en aktiv grusgrav, dels et randområde udlagt til fritidsaktiviteter som bliver forvaltet af Guldborgsund kommune. Floraen er særdeles afvekslende med mange sommerfugle og andre insekter, og søerne huser både fisk og frøer som de mange fugle nyder godt af det meste af året. Vi håber på at se lille præstekrave og forskellige rovugle. Arbejdsgruppen har opsat ca. 50 fuglekasser til gavn for mange forskellige fuglearter. Solidt fodtøj og kikkert anbefales. Turledere: Benny Steinmejer (tlf. 25143939) og Hans Lind.

RESERVATERNE

Ravnstrup Sø - fuglestemmeaften for trænedede såvel som begyndere man. 24/4, 1/5, 8/5, 15/5 og 22/5 kl. 19-21. P-pladsen v. Ålehusvej (ved indkørslen til nr. 12). Fuglestemmer skal høres i naturen – ellers lærer man dem aldrig. På disse fire mandagsaftener i maj går vi turen ud til det fjerneste fugleskjul ved søens bred og tilbage igen, mens vi igen og igen repeterer de mange fuglestemmer, der lyder fra rørskov, pilekrat og løvskov – eller fra de omkransende marker og enge. I løbet af foråret bliver der chance for at få de første halvt hundrede fuglestemmer ind under huden – og så, på 'Fuglenes Dag' den 28/5, bliver der chance for en repetition. Turleder: Henrik Wejdling.

Hør lærkesang fra fugletårnet på Nyord Enge søn. 30/4 kl. 10-13. Fugletårnet på Nyord, ca. 1 km efter broen fra Møn til Nyord. Arbejdsgruppen står endnu engang parat med kikkerter og teleskoper samt hjælp til artsbestemmelse af nogle af de fugle, man i disse dage kan opleve på engene. Højt over dem alle synger den lille lærke.

Fuglenes Dag - Ravnstrup Sø søn. 28/5 kl. 3-5. P-pladsen v. Ålehusvej (ved indkørslen til nr. 12). Den sidste søndag i maj er 'Fuglenes Dag', som fejres ved Ravnstrup Sø med en tidlig morgentur. Vi mødes i mørke og hører de forskellige arter starte én for én i takt med daggrøets komme. Først natgale og nattergal, siden solsort og sangdrossel og til slut et kor på mere end 30 forskellige stemmer! Turleder: Henrik Wejdling.

Fuglenes Dag - Nyord Enge søn. 28/5 kl. 10-13. Fugletårnet på Nyord, ca. 1 km efter broen fra Møn til Nyord. Resultatet af forårets anstrengelser kan nu opleves på Nyord Enge. Arbejdsgruppen står parat med kikkerter og teleskoper og hjælper gerne med at artsbestemme nogle af de mange fugle, som i denne tid opholder sig på engene.

Fuglenes Dag - Saksfjed Inddæmning søn. 28/5 kl. 10-13. Lyttesholm, Lyttesholmvej 4A, 4970 Rødby. Nu er luften fuld af sang og foråret er i fuldt flor. Vi lytter efter og ser på de ankomne sangfugle og det øvrige fugleliv. Vi kigger også på områdets flora og fortæller om Inddæmnings og landskabets historie. Vi besøger de arealer i inddæmningen, som er ejet af Fugleværnsfonden. Turen afsluttes med et besøg på Lyttesholm Naturcenter, hvor vi kan indtage vores medbragte frokost. Deltagergebyr: 20 kr. I samarbejde med Lyttesholm Naturcenter og Naturvejledningen, Lolland Kommune. Turleder: Naturvejleder Uffe Nielsen.

Barup Sø - nattergale og hæse hyl tors. 15/6 kl. 20-22. Indgangen til reservatet fra Lillebrændevej mellem Blæsebjerg og Lillebrænde, vest for Stubbekøbing. Mange af rørskovens fugle lever en skjult tilværelse og ses kun sjældent – til gengæld kan de høres! Der vil denne aften være god chance for at høre nogle af Barup Søes mange vandrikse hyle og vræle i skumringen, mens rørdrummen giver igen med hule baslyde fra rørskovens dyb. Det er også tid for skønsang leveret af de mange nattergale, som yngler i reservatet. Turledere: Naturvejleder Allan Gudio Nielsen (tlf. 20890909) og Hans Schou.

De Vilde Blomsters Dag i Saksfjed søn. 18/6 kl. 13-15:30. Lyttesholm, Lyttesholmvej 4A, 4970 Rødby. Dansk Botanisk Forening afholder "De vilde blomsters Dag" i Lungholm Inddæmning og på Fugleværnsfondens reservat Saksfjed-Hyllekrog. Området huser en speciel flora bl.a. med en meget stor bestand af orkideen bakkegøgelilje. Desuden vokser der bl.a. sjældne arter som vild selleri, soløjealant, strandnellike, agerkohvede og klæbrig limurt. Der vil også være mulighed for at opleve områdets fugleliv. Efter turen er Lyttesholm Naturcenter vært ved en kop kaffe. Pris for turen. 20 kr. pr. voksen. Turleder: Naturvejleder Uffe Nielsen. I samarbejde med Dansk Botanisk Forening, Lyttesholm Naturcenter og Naturvejledningen, Lolland Kommune.

BioBlitz - Saksfjed lør. 24/6 kl. 10-24. Lyttesholm, Lyttesholmvej 4A, 4970 Rødby. Så er der biodiversitetsnedslag i Saksfjed! Vi skal have ryddet op i Saksfjeds spændende flora og fauna. Kom og lær en masse

om Danmarks natur - arrangementet er for alle. Medbring gerne bestemmelseslitteratur og hold dig endelig ikke tilbage, hvis du er ekspert inden for bjørnedyr, laver, alger, svampe, græsser – ALT har interesse! Bemærk! Tilmelding hos Allan Gudio Nielsen er nødvendigt, hvis du vil deltage i dette arrangement. Naturvejleder Allan Gudio Nielsen (tlf. 20890909).

Tur til Hyllekrog lør. 22/7 kl. 10-13. P-pladsen ved foden af Hyllekrog-tangen, for enden af Lyttesholmvej, 4970 Rødby (øst for sommerhusene). Hyllekrog er nu igen åben for besøgende efter forårsfredningen. I samarbejde med lodsejerne, Fugleværnsfonden og Naturstyrelsen Storstrøm, arrangerer naturvejledningen i Lolland Kommune og Lyttesholm Naturcenter en tur til Hyllekrog-tangen. Vi besøger Naturstyrelsens udstilling i fyrtårnet, hvor der er en fantastisk udsigt over Hyllekrog-tangen, og vi spiser vores madpakke i "Ninas Hus", som ejes af Fugleværnsfonden. Undervejs studerer vi Hyllekrogs flora og fauna, bl.a. de ande- og vadefugle, der nu raster på tangen. Turlængde til fyret og retur ca. 7,5 km (til spidsen og retur godt 11 km), så husk lidt proviant, især noget at drikke. Ligeledes er det en god ide at huske solcremen. For dem som vil besøge spidsen af Hyllekrog er hjemkomsten nærmere kl. 14. Efter turen er der mulighed for et besøg på Lyttesholm Naturcenter. Deltagergebyr: 20 kr. pr. voksen. Turleder: Naturvejleder Uffe Nielsen.

BioBlitz - Nyord Enge lør. 19/8 kl. 10-24. Fugletårnet på Nyord, ca. 1 km efter broen fra Møn til Nyord. Så er der biodiversitetsnedslag på Nyord Enge! Vi skal have ryddet op i Nyord Enges spændende flora og fauna. Medbring gerne bestemmelseslitteratur og hold dig endelig ikke tilbage, hvis du er ekspert inden for bjørnedyr, laver, alger, svampe, græsser – ALT har interesse. Bemærk! Tilmelding hos Allan Gudio Nielsen er nødvendigt, hvis du vil deltage i dette arrangement. Turleder: Naturvejleder Allan Gudio Nielsen (tlf. 20890909).

Ravnstrup Sø - høsttur søn. 20/8 kl. 10-13. P-pladsen v. Ålehusvej (ved indkørslen til nr. 12). August kan godt være lidt stille på fuglefronten ved Ravnstrup Sø, men vi hører småfuglenes kald, og skulle en trækkende hvepsevåge eller fiskeørn lægge vejen forbi – så studer vi selvfølgelig også den! Hvis det er stille og solrigt er der mange dagsommerfugle, der flokkes om især de sent blomstrende hjortens trøst. Vi fanger nogle af dem på nænsom vis og sætter dem fri igen, mens vi lærer os deres farver og størrelser. Vi slutter af med cowboykaffe og pandekager ved shelteret. Turledere: Fugleværnsfondens arbejdsgruppe ved Ravnstrup Sø.

Rovfugledage ved Hyllekrog tors. 24/8 kl. 9-15. P-pladsen ved foden af Hyllekrog. Her i sensommeren og efteråret følger vi rovfulge træk over Saksfjed/Hyllekrog. Området hører blandt Skandinavien bedste steder, hvis man vil opleve efterårets imponerende rovfulgetræk. Der bliver måske også tid til lidt kratlusk i Saksfjed. Husk madpakke og kaffe til turen. Turleder: Naturvejleder Allan Gudio Nielsen (tlf. 20890909).

Hvepsevågens Dag - Hyllekrog søn. 27/8 kl. 9-16. P-pladsen ved foden af Hyllekrog. Det er højsæson for hvepsevåger! Og der er ikke noget bedre sted i Danmark, hvis man vil se de smukke rovfulge trække sydover, end ved Saksfjed/Hyllekrog. Fugleværnsfondens reservat kan her sidst i august næsten altid matche træk af hvepsevåger ved Falsterbo i Sverige. Men dagen byder ikke kun på hvepsevågetræk – f.eks. er fiskeørn og lærkefalk faste indslag. Turledere: DOF Storstrøm og naturvejleder Allan Gudio Nielsen (tlf. 20890909).

Hvepsevågens Dag - Nyord Enge søn. 27/8 kl. 10-13. Fugletårnet på Nyord, ca. 1 km efter broen fra Møn til Nyord. Nyord er ikke kendt for det store hvepsevågetræk, men lidt skal der nok komme forbi i løbet af dagen. Og så er der jo alt det andet. Nyord er et vigtigt knudepunkt på trækruten mellem overvintringsområderne i syd og yngleområderne i nord, og store flokke af ænder, gæs og vadefugle kan opleves på engene og havet omkring, og så er luften fuld af svaler! Turledere: Fugleværnsfondens arbejdsgruppe ved Nyord.

Fiskeørn. Vidste du, at fiskeørnen findes på alle kontinenter, på nær Antarktis? I Danmark er fiskeørnen en meget sjælden ynglefugl, men i månederne april-maj og august-september trækker et større antal gennem landet. Foto: Erik Borch

Vadefugle v. Kalløgrå lør. 29/7 kl. 9-12. P-plads vest for fugletårn ved Kalløgrå nær Skovbyvej 53. Vadefuglenes efterårstræk er i gang. Ved Kalløgrå ser vi især på vadefuglene, som stadig er i deres flotte yngledragter. Også gode muligheder for ænder og småfugle. Måske kører vi efterfølgende over til det lille reservat Fladet. Turleder: Rene Christensen (tlf. 25782403, e-mail: reka@anarki.dk).

Vadefugle på Ulvshale Nordstrand søn. 13/8 kl. 7-12. Den offentlige p-plads v. stranden lige øst for Camping Ulvshale Strand, Ulvshalevej 236, 4780 Stege. Vi går langs Ulvshale Nordstrand til Mågenakken og håber på et bredt udsnit af både gamle og unge rastende og trækkende vadere, måger, ternere og svømmefugle. Turleder: Per Schiermacker-Hansen (tlf. 23499530).

Vestsjælland

LOKAL

DOF Vestsjælland

Kontakt

Formand: Lasse Braae, Sophievej 10, 4581 Rørvig
Tlf. 28 90 10 82, E-mail: lassebraae@hotmail.com

Ture: Kirsten Laursen & Henrik Baark, Tlf. 57 82 02 30
E-mail: mosterlaura@mail.dk

www.dof-vestsjaelland.dk

MØDER

Atlaslejr fre. 9/6 kl. 16 - ons. 13/6 kl. 13. Havnsø. DOF Vestsjælland afholder atlaslejr i naturskønne omgivelser ved Havnsø. Alle er velkomne. Nøgleord: at-lasarbejde, socialt samvær med fællesspisning. Er du interesseret i at deltage, kan du rekvirere et tilmeldingsskema hos jette.reeh@gmail.com. Vi honorerer din indsats med gratis kost og logi i de dage, hvor du deltager. Du kan finde flere oplysninger om lejren på vores hjemmeside www.dof-vestsjaelland.dk.

TURE

Kværkeby Fuglereservats historie og opbygning tirs. 18/4 kl. 18:30-20:30. P-pladsen Bjergvej 77, 4100 Ringsted. Turleder: Peter Hansen, (tlf. 20 83 60 90)

Rundt om Tissø lør. 22/4 kl. 10-13. Kalundborg Vandrehjem el. p-pladsen ved Tissø Roklub kl. 10:30. Vi tager turen rundt om Tissø og standser ved de mange fine fuglesteder som sydenden og fugleskjulet ved Fugledegård. Turleder: Jens Boesen, (tlf. 40311262, e-mail: jens@boesen.org). Fuglestemmer og blomster på Eskebjerg Vesterlyng søn. 23/4 & 30/4 kl. 10. P-plads Mareskoven. På disse to søndage hører og lærer vi de første fuglestemmer og ser på forårets blomster, i en fantastisk smuk natur. Turleder: Gerth Nielsen (tlf. 24 98 34 66, e-mail: gerth.nielsen@gmail.com).

Agersø ons. 26/4 kl. 9:45-16. Færgen i Stignæs. Færgen til Agersø sejler kl. 10:00. Traktorbussen kører os rundt til de gode fuglelokaliteter på øen. Frokosten spiser vi på Agersø Kro. Turens pris bliver ca. 275 kr., der dækker færge, traktorbus og frokost. Tilmelding kræves. Turledere: Henrik Baark og Kirsten Laursen (e-mail: mosterlaura@mail.dk).

Rovfugletur v. Jyderup søn. 7/5, 4/6, 2/7 & 6/8 kl. 10-14. P-pladsen over for Bromølle Kro. På disse fire søndage kører vi rundt til gode rovfuglelokaliteter som Skarresø, Lille Åmose og Tissø. Turleder: Gerth Nielsen (tlf. 24 98 34 66, e-mail: gerth.nielsen@gmail.com).

Lille Åmose & Flodholm tirs. 9/5 kl. 18-21. Kalundborg Vandrehjem el. Øresøvej ml. Jorløsevej og Grydemøllevej i Gl. Svebølle, v. den eneste sydgående grusvej kl. 18:30. Vi fordeler os i så få biler som muligt og kører ud til stedet hvor vi mødes med ornitolog og ringmærker Jens Müller, som er lodsejer i Lille Åmose. På turen vil han vise os og fortælle om de naturtiltag, der er foretaget og planlagt på lokaliteten. Vi håber at nat tergalen lader sig høre. Turleder: Jens Boesen (tlf. 40311262, e-mail: jens@boesen.org) og Jens Müller (e-mail: jens@faksly.dk).

Nattergaletur i Kværkeby Fuglereservat ons. 10/5 kl. 19. P-pladsen Bjergvej 77, 4100 Ringsted. Mulighed for rørdrum og isfugl. Turleder: Jon Feilberg (tlf. 40150598).

Borreby Mose søn. 14/5 kl. 9. P-pladsen v. Borreby Gods. Vi lytter til fuglestemmer og forventer at se rørhøg, stor kobbersneppe, brushane, klyde, knarand, atlingand og skægmejsje.

Nattergaletur i Kværkeby Fuglereservat søn. 21/5 kl. 19. P-pladsen Bjergvej 77, 4100 Ringsted. Turleder: Jette Bjerregaard (tlf. 57526989).

Fuglene i Kværkeby Fuglereservat tirs. 23/5 kl. 19-21. P-pladsen Bjergvej 77, 4100 Ringsted. Turledere: Henning Kopp og Jette Bjerregaard (tlf. 57 52 69 89).

Fuglenes Dag - nattergaletur på Flommen v. Sorø søn. 28/5 kl. 3.30-6. For enden af Ingemannsvej. Turlederen guider os over Flommen og videre gennem skoven til Runde Mose og tilbage til udgangspunktet. Turen er ikke egnet for gangbesværede. Skal hunden med, så skal den føres i snor. I samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening. Turleder: Rolf Lehrmann.

Fuglenes Dag v. Bromølle Kro, Jyderup søn. 28/5 kl. 4-8. P-plads over for Bromølle Kro, Slagelsevej 78, 4450 Jyderup. En fuglestemmetur gennem ung og gammel løvskov, nåleskov, sø og å og det åbne landskab. Turleder: Gerth Nielsen (tlf. 24983466, e-mail: gerth.nielsen@gmail.com).

Fuglenes Dag i Grevinge Skov søn. 28/5 kl. 6-9. P-plads v. Holtehus, Holtevej 20, 4571 Grevinge. Grevinge Skov er en af Odsherreds gamle skove og udpeget som B-skov eller "Stilleskov". Turlederen vil fortælle om skovens udvikling siden 1700-tallet. Der er bl.a. mulighed for at se og høre huldue, kernebidder, spætmejsje. Turleder: Peter Løn Sørensen.

Fuglenes Dag i Borreby Mose ved Skælskør søn. 28/5 kl. 9. P-pladsen v. Borreby Gods. Vi begynder med at gå en tur rundt i parken og lytte til de mange fuglestemmer. Herefter går vi til den nærliggende mose, hvor vi bl.a. kigger efter rørhøg, stor Kobbersneppe, brushane og klyde. Turleder: Anders Jakobsen (tlf. 40 33 66 41).

Fuglenes Dag i Kværkeby Fuglereservat søn. 28/5 kl. 10-13. P-pladsen Bjergvej 77, Kværkeby, 4100 Ringsted. Med lidt held kan der måske ses isfugl og høres rørdrum. Turledere: Henning Kopp (tlf. 25366603) og Benny Rosenqvist (tlf. 24220537).

Fuglenes Dag v. Tystrup Sø søn. 28/5 kl. 18.30-20:30. P-plads v. Kongskilde Friluftsgård, Skælskørvej 34, 4180 Sorø. Turen går ad stier rundt i området, hvor vi gør stop forskellige steder og nyder sangen fra ynglefuglene. Efter turen er Grønt Forum vært ved et mindre traktament ved bålhytten. Ikke for gangbesværede. Turleder: Lene Smith. I samarbejde med Grønt Forum Sorø.

Nattergaletur i Kværkeby Fuglereservat man. 5/6 kl. 10. P-pladsen Bjergvej 77, 4100 Ringsted. Turleder: Jette Bjerregaard (tlf. 57526989).

Fugle og klokkefrøer på Røsnæs tirs. 13/6 kl. 18:30-21. P-pladsen ved Naturskolen på spidsen af Røsnæs. Vi går en rundtur forbi Vindekilde til Fyrskoven og derfra gennem Maderne tilbage til Naturskolen. Der vil være mange forskellige sangfugle og rigtig gode muligheder for at se karmin-dompap og rødrygget tornskade. Turleder: Jens Boesen (tlf. 40311262, e-mail: jens@boesen.org).

Vadefuglekursus v. Klaus Malling Olsen fre. 11/8 - søn. 13/8. Vandrehjemmet i Kalundborg, Stadion Allé 5, 4400 Kalundborg. Vi besøger gode steder i felten i private biler. Aftensmad lørdag samt kaffe og kage begge aftener, er inkluderet. Der er mulighed for at tilkøbe aftensmad fredag aften og overnatning på vandrehjemmet begge nætter. Ønsker du dette så henvend dig til Holger Prehnum på mail: h.prehnum@ka-net.dk. Vi har reserveret et antal værelser. Kursets pris: 400 kr. Du tilmelder dig ved at skrive til Jette Reeh på mail: jette.reeh@gmail.com. Du får så besked, om du er optaget (først til mølle). Medlemskab af DOF er et krav ved deltagelse.

Fugletur i Kværkeby Fuglereservat Søn 20/8 kl. 10. P-pladsen Bjergvej 77, 4100 Ringsted. Turleder: Jon Feilberg.

LAD DANMARKS FUGLE ARVE EN VÆRDIG NATUR

Skriv testamente til Fugleværnsfonden

Fugleværnsfonden ejer og forvalter i dag 21 naturområder på i alt knapt 1000 ha. Dette er kun muligt takket være generøs økonomisk hjælp fra fugle- og naturelskere. Derfor beder vi om din støtte, så vi kan fortsætte arbejdet med sikre en bæredygtig natur i Danmark.

Du kan betænke fonden i dit testamente. Hver gang Fugleværnsfonden modtager en arv - uanset størrelse - er det en gave. Fugleværnsfonden er godkendt til at modtage testamentariske gaver uden fradrag af arveafgift, så din støtte kommer fuldt og helt fuglene og naturen til gode.

Støt Fugleværnsfonden

FÅ MERE AT VIDE HER:

Klik ind på www.fugleværnsfonden.dk/oekonomisk-stoette/testamente
Ring til vores sekretariat 3328 3839

Også du kan være med til at sikre, at kommende generationer oplever glæden ved de vilde fugle og den uberørte natur

Foto: Isfugl af Allan Gudrio Nielsen

Rørhøg han. I april ankommer rørhøgen til Danmark, efter at have overvintret i Sydeuropa eller Central- og Østafrika. Rørhøgen er mester i luftakrobatik og hannen kan, hvilket der er usædvanligt for rovfugle, have op til tre mager.
Foto: Erik Borch

Bornholm

LOKAL

DOF Bornholm

Kontakt

Formand: Carsten Andersen, Bagå 1, 3790 Hasle
Tlf. 56 96 22 40, bornholm@dof.dk

Lokalbladet "Gaddisjñ"

E-mail: lclemme@mail.dk / www.dof-bornholm.dk

TURE

Månedsture søn. 7/5, 4/6, 2/7 & 6/8 kl. 10-13. Almindingen v. Koldekilde/Segenvej/Almindingsvej. På disse søndage besøger vi flere aktuelle fuglelokaliteter. Medbring mad og drikke til en lille hyggestund/evaluering efter turen. Turleder: Eilif S. Bendtsen (tlf. 23488004).

Aften-madpakketur til Hammersholm lør. 22/4 kl. 17:30. P-pladsen på Langebjergvej 15. Området omkring Moseløkken og Nørreskoven er altid et besøg værd. Her er forskellige biotoper som gammel egeskov, afgræsset overdrev, småmoser og en storslået udsigt fra Anebjerg. Vi kigger efter fugle på trækket og rastende småfugle. Naturstyrelsen har anlagt fine nye stier og en flot stor bænk. Her indtager vi den medbragte mad. Er vejrguderne med os, bliver det en uforglemmelig aften!
Turledere: Hanne Tøttrup og Carsten Andersen (tlf. 23440256).

Lyt til fuglestemmer fra Peders Kirke til Sømarken lør. 6/5 kl. 6-9. P-plads ved Peders Kirke. En vandretur ad bagvejen mod stranden, gennem skov, grusgrave, bakket agerland, sommerhusområde m.m. En stor del af trækfuglene er ankommet, og der vil derfor være gode muligheder for at se og høre en mængde forskellige fuglearter. Turledere: Birthe Egebjerg og Jens Christensen (tlf. 61330425).

Fuglenes Dag - Ølene Fugletårn søn. 28/5 kl. 8-11. P-plads øst for Ølenevej ved det nordlige fugletårn. Kontaktperson: My Størup (tlf. 24617778)

Fuglenes Dag - Bastemose søn. 28/5 kl. 9-11. P-plads v. Bastemose i Almindingen. Kontaktperson: My Størup (tlf. 24617778)

Fuglenes Dag - Paradisbakkerne søn. 28/5 kl. 19-21. P-plads v. Klintebygaard, Lisegårdsvejen 2, 3730 Nexø. Kontaktperson: My Størup (tlf. 24617778)

4. etape af kystvandringen lør. 20/5 kl. 8. Hammerhavn (Sænehavn). Vi går Hammerknuden rundt og videre gennem Sandvig og Allinge. Gåturen fortsætter til ud på eftermiddagen, hvorefter vi returnerer til udgangskolaliteten med BAT-bus (egenbetaling). Ikke for gangbesværede. Medbring mad og drikke i rygsæk til hele dagen. Turleder: Eilif S. Bendtsen (tlf. 23488004).

Aftenhygge v. Bastemose lør. 24/6 kl. 18-21:30. P-pladsen ved Bastemose. Vi starter i det nye fugletårn, hvor fra der er udsigt til lærkefalk, rørhøg og måske trane. Derefter går vi en tur rundt om mosen i den tidlige skumring, hvor vi ser og hører bl.a. vandrikse, rødrygget tornskade og gøg. Tilbage ved p-pladsen krydser vi Segenvej og begiver os til shelterpladsen ved Rundemose. Her indtager vi vores aftensmad omgivet af fuglesang og der er mulighed for at grille medbragt mad. Foreningen sørger for grillkul til bålpladsen. Vi håber at se glødende sankthansorme som afslutning på en fin dag. Turledere: Morten Top-Jensen og Carsten Andersen (tlf. 23440256).

Fugletur til Myrendal Kloster lør. 15/7 kl. 8. Maegårdsvej 2. Vi skal besøge det forholdsvist ukendte kloster Myrendal, hvor der er tilknyttet to munke fra Skåne og Holland. Vi vil vandre et par kilometer gennem krat og skov til klosteret, hvor vi drikker den medbragte kaffe i klosterets have. Turleder: Eilif S. Bendtsen (tlf. 23488004).

Öland, Sverige med Klaus Malling Olsen tors. 17/8 kl. 6:30 - søn. 20/8 kl. 21:50. Vi kører i minibusser til vores base på Ottenby Vandrehjem. Derfra kører vi ud og ser på fugle på hele øen. Fredag og lørdag aften står Klaus for en gennemgang af udvalgte arter. Pris ca. 2600 kr. Prisen inkluderer transport fra Ystad til Öland og tur/retur, transport på Öland, 3 nætter på vandrehjem, morgenmad og selvsmurt madpakke til frokost fredag til søndag. Indkvarteringen vil være i 2-sengsrum. Hvis du er hurtig kan eneværelse være en mulighed mod ekstra betaling.

Ikke inkluderet i prisen er bl.a. færge fra Rønne til Ystad og tur/retur, mad torsdag, samt aftensmad fredag, lørdag og søndag. Den endelige pris vil blive annonceret på vores hjemmeside www.dof-bornholm.dk. Tilmelding til Kåre Kristiansen (tlf. 20431205, e-mail: kkr.kkr@gmail.com). Når du har modtaget en bekræftelse på din deltagelse, beder vi dig indbetale på vores konto: reg. nr. 4720, konto. nr. 4720 435233.

DOF Nordsjælland

Du kan læse om alle DOF Nordsjællands ture og møder på hjemmesiden: www.dofnordsj.dk.

RESERVATERNE

Åbent Hus i Nivå Bugt Strandenge søn. 23/4 kl. 10-13. Fugletårnet ved Nivå Bugt Strandenge. På denne årstid er bugten typisk præget af mange gravænder, ederfugle, andre andefugle og af rastende vadefugle. Der er også mulighed for trækkende rovfugle. Medlemmer af Fugleværnsfondens arbejdsgruppe er til stede på tangen med kikkerter og teleskoper og hjælper til med artsbestemmelse.

Aftenfuglestemture i Vaserne tirs. 2/5, 9/5, 16/5, 23/5, 30/5 & 6/6 kl. 19-21.30. Det store bøgetræ ved udsigtspunktet ud for Fyrrebakken ved Vasevej. Disse ture er for alle, som ønsker at lære lidt mere om vores hjemlige sangfugle og det spændende dyre- og planteliv, som Vaserne også byder på. Der kræves ingen specielle forudsætninger eller udstyr for at deltage. Turleder: Naturvejleder Allan Gudio Nielsen (tlf. 20890909).

Formiddagsfugleture ved Nivå Bugt Strandenge ons. 3/5, 31/5 & 28/6 kl. 10:30-13:30. Nivå Togstation. Vi følger årets gang ved Nivå og lytter til sang og kald fra de fugle, som lever i Nivås varierede natur. Turene er for alle som ønsker at lære lidt mere om vores hjemlige fugle og det spændende dyre- og planteliv, som Nivå også byder på. Turleder: Naturvejleder Allan Gudio Nielsen (tlf. 20890909).

Tårnenes Dag - Nivå Bugt Strandenge lør. 6/5 kl. 5-12. Fugletårnet ved Nivå Bugt Strandenge. Kom til en hyggelig dag i Danmarks flotteste fugletårn. Arbejdsgruppen står klar til at hjælpe med at bestemme de mange fugle.

Fuglenes Dag - Nivå Bugt Strandenge søn. 28/5 kl. 10-13. Fugletårnet ved Nivå Bugt Strandenge. Vi fejrer 'Fuglenes Dag' i fugletårnet ved Nivå Bugt Strandenge. Fra rørskoven, i krattet bag fugletårnet og på strandene høres der dagen lang fuglesang og kald, og så vrirler det jo med fugle lige ud for fugletårnet! Kom og vær med - der er rigtig meget at se på i denne tid. Medlemmer af Fugleværnsfondens arbejdsgruppe er til stede på tangen med kikkerter og teleskoper og hjælper til med artsbestemmelse.

Sommeraften ved Nivå Bugt Strandenge tors. 20/7 kl. 19-21. Fugletårnet ved Nivå Bugt Strandenge. På denne tid af året - og dagen - ses de rastende vadefugle, andefugle og terner meget fint fra fugletårnet. I skumringen er der mulighed for flagermus på insektjagt over rørskoven. Medlemmer af Fugleværnsfondens arbejdsgruppe er til stede på tangen med kikkerter og teleskoper og hjælper til med artsbestemmelse.

Nivå Bugt Strandenge søn. 13/8 kl. 10-13. Fugletårnet ved Nivå Bugt Strandenge. Kom til en hyggelig dag i Danmarks flotteste fugletårn. Arbejdsgruppen står klar til at hjælpe med at bestemme de mange fugle.

DOF København

Vesterbrogade 140, 1620 København V., kbh@dof.dk, www.dofkbh.dk

Fugleture for DOF Københavns medlemmer arrangeres af DOF Travel, Seniorudvalget, Køgegruppen og Roskildeguppen. DOF Travels rejser er annonceret andetsteds i bladet, mens de resterende ture er annonceret nedenfor. Alle ture kan ligeledes ses på vores hjemmeside, www.dofkbh.dk. Alle ture er gratis medmindre andet er angivet.

Betaling af turene

DOF Travel Københavnsafdelingen . Dansk Ornitologisk Forening
Vesterbrogade 140A, 1. sal, 1620 København V., Giro 807 3333
E-mail: travel@dof.dk . www.doftravel.dk

Tirsdagsvagtens kontaktoplysninger

Træffetid: Hver tirsdag fra kl. 18.30-20.00, Tlf. 33 28 38 00

For betaling af ture arrangeret af seniorer eller de lokale grupper - se særskilt rubrik.

DOF København afholder hver uge gratis guidede fugleture for DOFs medlemmer. Turbeskrivelser, mødested, tid mm. kan findes på www.doftravel.dk/ og i kalenderen på www.dof.dk.

RESERVATERNE

Optællingsture v. Gundsømagle Sø lør. 6/5 & 3/6 kl. 9-12. P-pladsen ved Fugleværnsfondens reservat ved Østrup. Nu er det tid til at lytte efter de første sangere i skoven og kigge efter trækfugle, ænder og gæs på søen. Hvis grågåsen yngler her i år, kan vi måske se gæslinger på Gåseengen. Turleder: Fugleværnsfondens arbejdsgruppe ved Gundsømagle Sø.

Nattergalekoncert ved Gundsømagle Sø ons. 7/6 kl. 19-22. P-pladsen ved Fugleværnsfondens reservat ved Østrup. Vi går den flotte tur fra P-pladsen i Østrup til gangbroen i rørskoven ved det vestlige fugletårn. På vejen lytter vi bl.a. til nattergal og et væld af småfugle. I rørskoven venter der skægmejer og andre rørskovsfugle. Til slut måske natugle med unger i skoven. Turleder: Naturvejleder Allan Gudio Nielsen (tlf. 20890909).

Vilde Blomsters Dag ved Gundsømagle Sø søn. 18/6 kl. 10-12. Østrup trafikplads (busholdeplads) i Østrup. Vi går hen til Hove Å og følger den på nordsiden af søens østlige ende. Her kan vi se alle de karakteristiske arter fra kærmose, rørsump og ellesump - og der er også mulighed for at se gøgeurter. Vi ser selvfølgelig også efter de fugle, der kommer forbi, og hører om fredning og forvaltning af Fugleværnsfondens sø. Kom i vandtæt fodtøj og medtag lidt at drikke. I samarbejde med Dansk Botanisk Forening og Danmarks Naturfredningsforening. Turleder: Biolog Claus Helweg Øvesen.

Hold dig opdateret om aktiviteter på www.dofkoege.dk

MØDER

Foredrag om fuglestemmer ons. 10/5 kl. 19-22. Det Grønne Hus, Vestergade 3C, Køge. Som forberedelse til sangfugleturen i Solgårdsparken 28/5 afholder vi en introduktion til fuglestemmer. Foredraget fortæller om fuglesangens funktion, fx i forbindelse med etablering af territorium, identifikation af art og individ, tiltrækning af mage etc. Foredragsholder: Bjarne Bo Jensen (tlf. 51490721, e-mail: jensenab@mail.dk).

TURE

Aftentur på Kirkestien tirs. 2/5 kl. 20-22. Strøby Kirke. Stort set alle sangere er nu aktive. Måske hører vi nattergal og græshoppesanger. Turledere: Gitte og Allan Kruse (tlf. 42454219).

Sangfugletur i Solgårdsparken 28/5 kl. 6-9. P-pladsen v. Solgårdsparken i Strøby Egede, Stevnsvej 26, 4600 Køge. Solgårdsparken og Tryggevej 4 danner en fin mosaik af skov, krat og rørskov. I slutningen af maj er fuglesangen på sit højeste og alle arterne er ankommet. Turleder: Bjarne Bo Jensen (tlf. 5149 0721, e-mail: jensenab@mail.dk).

Aftentur på Kirkestien ons. 7/6 kl. 20-22. Strøby Kirke. Alle sangere er nu aktive. Mange nattergale og måske græshoppesanger. Turleder: Marta Bagoly Grun (tlf. 30422449) og Henning Skjelborg (tlf. 20714434).

Cykeltur på Præstø Fed lør. 5/8 kl. 9:30-16. Feddet Camping. Over heden ser vi efter trækkende ederfugle, rastende småsøver og måske en hugorm, der varmer sig i solen. Ved Fedhage ser vi på rastende ænder, vadefugle, måger og terner. God chance for dværgmåge og sortterne. Husk p-afgift på 40 kr. Turleder: Søren Mygind (tlf. 22354550)

Ølsemagle Revle. Lø. 19/8 kl. 8-12. P-pladsen v. ishuseet v. Ølsemagle Revle bliver i sensommeren besøgt af mange vadefugle, der på deres vej til vinterkvarterene bruger vore strandsøer og kyster til at tanke op til den videre tur. Vi vil bl.a. se islandsk-krumnæbbet og dværgryle, kobbersnepper og forskellige klirer. Dertil kommer ternerne, hvor rovternerne de senere år har været fast gæst på Revlen. Turleder: Bjarne Bo Jensen (tlf. 5149 0721, e-mail: jensenab@mail.dk).

Der henvises til vores hjemmeside, www.dof-roskilde.dk, hvor alle aktuelle ture og arrangementer bliver annonceret.

TURE

Forårets gang tirs. 25/4, 16/5 & 6/6 kl. 17-22. P-pladsen på Herregårdsvej v. Ringvejen over for Rideskolen. På tre tirsdage besøger vi 1-2 lokaliteter i en afstand af 10-30 minutters kørsel. Kun kortere gåture, nogle gange i lettere ujævnt og fugtigt terræn. Vi besøger områder med så stort et udvalg af årstidens fugle som muligt. Der er god mulighed for at blive fortlørlig med flere af vore sangfugle. Der køres i privatbiler, og der skal nok være plads til et par stykker som ikke har bil. Turleder: Rune Palmqvist (tlf. 30700005).

Ramsødalen søn. 30/4 kl. 8-11. Kumlehusevej 10, 4130 Viby. Ramsødalen er om foråret en fantastisk sangfuglelokalitet. Her i slutningen af april vil vi bl.a. høre gransanger, løvsanger, gærdesanger og sivsanger. Rørhøgene som er ved at etablere territorier, viser sig sikkert. Turleder: Bjarne Bo Jensen (tlf. 51490721, e-mail: jensenab@mail.dk).

Gundsomagle Sø lør. 6/5 kl. 9-12. P-pladsen v. Østrup, St. Valbyvej 276, 3670 Veksø. Vi går ad den nye gangbro fra p-pladsen til det østlige fugletårn og derfra videre til det vestlige fugletårn. Vi vil lytte efter sangere i skoven og kigge efter trækgæster samt ænder og gæs. Der vil være gode muligheder for at se grågåsens gæslinger. Turleder: Sten Asbirk (tlf. 20295565).

Skovsneppetur i Klosterskoven tirs. 9/5 kl. 20-22. Ørningevej 43, 4130 Viby. Igen i 2017 har vi af Svenstrup Gods fået lov at arrangere en skovsneppetur i Klosterskoven ved Viby. Her i begyndelsen af maj står skoven i sin lysegrønne forårspragt, og de fleste af sangfuglene er ved at være på plads. Skovsnepperne, som der næsten er garanti for, er mest aktive i skumringen. Turleder: Bjarne Bo Jensen (tlf. 51490721, e-mail: jensenab@mail.dk).

Ramsødalen lør. 20/5 kl. 6-10. Kumlehusevej 10, 4130 Viby. Ramsødalen er om foråret en fantastisk sangfuglelokalitet og i slutningen af maj er alle sangfugle ankommet. Turleder: Bjarne Bo Jensen (tlf. 51490721, e-mail: jensenab@mail.dk).

Nattergaletur til Sortesti, Rørmosen og Boserup skov søn. 21/5 kl. 2:30-5:30. Østenden af Sortesti v. Bjergmarken. På netop dette tidspunkt synger nattergalen intenst i det sumpede område omkring Sortesti. Sangen opleves bedst i nattetimerne inden de øvrige sangfugle begynder. Senere bevæger vi os ind i Boserup Skov og hører de mange andre sangfugle som holder til her, og måske oplever vi en flot solopgang over Kattinge Vig. Turleder: Per Frydenlund Nielsen (tlf. 22548313).

Havdrup Mose ons. 31/5 kl. 20-22. P-pladsen ved Havstrupvej 1, 4622 Havdrup. Lokaliteten er rig på fugle, inklusive mange af sangfuglene. På dette tidspunkt er alle fuglene ankommet og mange af dem synger om aftenen. Vi vil bl.a. høre nattergal og se rørhøg. Turleder: Bjarne Bo Jensen (tlf. 51490721, e-mail: jensenab@mail.dk).

Rørdrum på glatis. Foto: Henrik Haaning Nielsen, Avifauna Consult.

KOM TIL FUGLENES DAG

- og tag familie og venner med

**NORDEA
FONDEN**
Vi støtter gode liv

Dansk
Ornitologisk
Forening

Fuglenes Dag – søndag d. 28. maj

Del din glæde ved sommerens fugle. Pak madkurven og ta' sammen ud i naturen til Åbent Hus for alle: Fugleentusiaster, småbørnsfamilier og bedsteforældre. Dansk Ornitologisk Forening byder på noget

forfriskende at drikke, og børnene kan deltage i en konkurrence om at vinde flotte præmier med en tegning af viben. En 'mal-selv-vibe' kan downloades på www.fuglenesdag.dk.

Følg med www.fuglenesdag.dk og find et arrangement nær dig. Det er gratis for alle at deltage.

Udledes: Vedersø. 4 personer. Toppen af Vest Stadil Fjord. Hyggeligt velindrettet helårs-/ferielejlighed 50 m². Naturgrund ugeneret indhegnet, udsigtshøj. Udsigt til klitter og fredede strandenge. Stort fugletræk samt mulighed for 'lille' sort sol forår/efterår. Rørdrum høres, findes ved Nørre Sø 800m væk. Ynglende tårnfalke i haven. Rigt fugleliv, fodres hele året. Musvåge på foderbræt 25m fra huset. Ugepris: kr. 2.700,- (halv pris ved en person minus højsæson i juli og august). Rengøring kr. 300,- El afregnes. Pris pr. døgn, kr. 450,- for to personer/ 225,- for en person inkl. sengelinned og håndklæder. Hund er velkommen. Henv. Anette Schmidt: 22 55 06 00.

Djursland, Stubbe Sø Sommerhus ("Bogpeters Hytte") midt i Fugleværnsfondens reservat ved Stubbe Sø udledes (kun til DOF-medlemmer). Garanti for ynglende topmejer, broget fluesnapper, hedelærke og rødrygget torsnaskade. Adgang til søen og mulighed for dejlige ture i nærområdet. Ikke langt til Ebeltoft, badestrand og Djurslands turistattraktioner. Ingen fjernsyn - men fred og ro. Huset er på 80m² (6 pers./to soverum). 2600 kr/uge + el. Henv. Peter Lange, tlf.: 86 95 03 41 eller mail: peterlange@dofoj.dk. Læs mere på www.dofoj.dk/bogpetershytte.

Dejligt sommerhus 400 m fra Lild Strand udledes. Sommerpris 3000 kr vinterpris 2000 kr. pr uge + el. Huset ligger i fredet område i cykelafstand til Vejlerne. Langs stranden er der 4 km til Bulbjerg. I klitplantagen er der svampe i sæsonen, og i stille vejr er der frisk fisk på havnen. 6 faste sengepladser, brændeovn og huset er i øvrigt veludstyret. Mail: ullaperu@Yahoo.dk Mobil 30288560

STJERNE CAMPING

Fantastiske fugleoplevelser i Naturpark Vesterhavet og bekvem overnatning tæt på spændende natur Gode, isolerede hytter med bad og toilet udledes hele året rundt. Oplev efterårstrækket ved Blåvandshuk - Se stormfugle ved Vesterhavet om vinteren - Gå på kratlusk i plantagen/på heden - Tilbring timevis ved Filsø med bl.a. havørne og en masse andre fugle. Måske du ser den store torsnaskade på vej derom. "Ta' fx et smut til Tipperne eller Skjern i foråret". "Afstande: Blåvandshuk og Skallingen 15 km, Filsø og Vrågum Kær 10 km, Aal Plantage 8 km, Vejers Strand 1,5 km, Kallesmærsk Hede 1 km, Vejers Plantage 0 km." Opholdsstue og fælles køkken til mindre forsamlinger. Vejers Havvej 7, 6853 Vejers Strand. Tlf.: (+45) 75277054. www.stjernerocamping.dk.

Fugle og Naturrejser

Kvalitetsrejse med Jan Hjort

Portugal 23.-30. september
Havfuglesejltur, steppe & Algarve kysten.

Mulighed for storskråpe, wilson's storm- svale, stor- og dværgtrappe, blå glente, spansk kejserrør, høgeørn, sandhøns, flamingo, sultanshøne og audouinsmåge.

Program og pris findes på

Scanbird ApS

www.scanbird.com

Malariafri safari til fugleforskeren Jørgen Rabøls sydafrikanske reservat

Gør som mange andre fuglefolk: tag med super-engagerede biologer på en anderledes og personlig safari til Sharkati i UNESCO Reservatet Waterberg i Limpopo. Grupper på max. 12 personer, 3 årlige ture. Eller vælg individuelle ture m/egen privatchauffør på andre tidspunkter. Fantastisk natur med over 300 fuglearter og masser af vilde dyr. Hyggelig lodge med gæstehuse, pool, frodig have. Netfangst, bushwalks, safaris, natur/ fugleforedrag, fuglelister mm. Du må gerne gå egne ture i reservatet. Endvidere mange ture til nationalparker, RAMSAR-område, township, landsbyskole, meteoritkrater, World Heritage Site mm. Medlem af Rejsegarantifonden. 12- og 15-dage all-inclusive: 18.990 og 23.990, nov og feb. Turledere: biologer & medejere Jørgen Rabøl og Danna Borg, www.biotravel.dk tlf: 2484 9392/6143 6963

Din egen safari med privatchauffør til Sharkati, fugleforskeren sydafrikanske reservat

Rejs når det passer dig og få din egen privatchauffør. Dette er et unikt tilbud, som ingen andre på markedet tilbyder. Turene er populære hos par, familier og grupper, som vil rejse selv, ønsker et godt og gennemprøvet arrangement til en fornuftig pris og som værdsætter fleksibilitet i dagsprogrammet. Sharkati, som ligger i det malariafri UNESCO Reservatet Waterberg i Limpopo, har lodge, gæstehuse, pool frodig have og en personlig betjening. Fantastisk natur, over 300 fuglearter, masser af vilde dyr. Daglige guidede bilsafaris og walks er inkluderet, egne gåture er tilladt. Endvidere udflygter til to fantastiske nationalparker, township, landsbyskole, regeringsbyen Pretoria mm. 10/11 dage 17.000/19000 kr/ person all-inklusive. Biologer/medejere Jørgen Rabøl og Danna Borg, www.biotravel.dk tlf: 24849392/61436963.

MØN Lille hyggeligt 4-personers sommerhus i Ulvshale med køkken, bad, brændeovn og el-varme. Udledes på dags- eller ugebasis. Min. 2 døgn. Tlf. 23805722. E-mail: metthenriksen@gmail.com.

Limfjorden - Vejlerne Lunt lille træhus, smukt beliggende med helt fri udsigt over Arup Dæmning, fjord og reservat. Helårsbolig, enkelt indrettet til 2-4 pers., med tekøkken, bad, brændeovn og el-varme. Udledes billigt på dags- eller ugebasis. Tlf. 30 62 45 56. E-mail llotte.lolk@mail.dk. www.limfjorden-vejlerne.dk

HJARBÆK FJORD

Oplev masser af fugleliv ved DET LILLE HUS VED HJARBÆK FJORD 40m²/40m fra fjorden med en særlig fred og ro. 800,- kr. + el i lavsæson 1.000 kr. i højsæson

Se mere på www.hjarbaek.dk eller kontakt os på 22131500 info@hjarbaek.dk

Sommerhus udlejes inde i Nationalpark Thy

Ved landsbyen Svanvær, 82 m² fordelt på velholdt hovedhus og annex til max 5 personer samt skur på 6 m² med vaskemaskine/råvask plus stor carport. Ugeneret 6000 m² vidunderlig naturgrund med talrige redegasser, rigt fugleliv og gode udeområder. Helårsisoleret, parabol-TV, internet, opvaskemaskine, brændeovn, varmepumpe, elvarme, overdækket + åben terrasse, havemøbler og grill. 6 km til Vesterhavet og 8 km til indkøb. Leje pr. uge: kr 4,500 + forbrug. Husdyr/rygning ikke tilladt. Kontakt: Tlf.: 24 60 24 72. E-mail: Sondergaard_Jens@mail.dk

Mandøvej 4, Vester Vedsted - ved Nationalpark Vadehavet

Lokaliteter som Mandø, Gl. Hviding Engsø, Rømø, Kammerslusen og hele Ribemarsken inden for rækkevidde. Ældre hus i landsbyen Vester Vedsted ved Ribe udlejes på ugebasis. Huset ligger dejligt med 800 meter til Vadehavet og det helt nye Vadehavscenter, hvorfra traktorbusen til Mandø afgår. Huset har 4 soveværelser med 7 gode sovepladser. Dejlig ugeneret indhegnet have, terrasse og adgang til wi-fi, opvaskemaskine, brændeovn mm. Hund er tilladt. Pris 2900,- pr. uge plus forbrug. Kontakt Lise Hadrup på lisehadrup@live.dk eller på mobil 20280118

Manfrotto stativ 290B

med stativhoved med snaplås samt Bausch & Lomb Discoverer zoom telescope 15-60x.

Telescopet fremtræder med fejlfri optik og minemale slidskader. Stativ fejlfrit. Pris ialt 2000,00kr Email: 3gajus@Gmail.com

OPLEV FUGLETRÆKKET I SKAGEN Enkelt-, Dobbelt- og 4-sengsværelse m. adgang til separat bad, toilet og køkken hhv. 200,-/1200,-, 300,-/1800,- og 400,-/2400,- pr.dg./uge excl. linned (100,-). I højsæsonen let forhøjede priser. Ring mobil 21845653 eller skriv til oluf.lou54@gmail.com

KANDESTEDERNE Hyggeligt fritidshus ved Råbjerg Mile, i fredede arealer udlejes/evt. sælges. Hund(e) velkomne (en stor del af grunden er indhegnet). Tlf: 98 93 20 32 / 60 48 62 35 Mail: susholten@gmail.com

Sydlangeland - Klise Nor Hyggeligt stråtrækt hus på 86 m². Udsigt over det fredede Klise Nor og videre over vandet til Ærø. Plads til 3-4 personer. Ligger op til området med vilde Exmoor-ponyer. Rigt fugleliv. Gode fiskemuligheder. Tæt ved badestrand og golfbane. Ledige uger i højsæsonen til 3000 kr./uge: Uge 26, 29, 31, 32, 33. Også ledige uger i resten af juni og august. Se vores hjemmeside. Tlf. 62561841 / 23491751 tryggelev@gmail.com www.vesteregndk

Gavekort til bidragydere til DOF's medier

Mange medlemmer og ansatte bidrager med indhold til DOF's medier. Som en anerkendelse modtager bidragerne fremover gavekort til Naturbutikken efter flg. retningslinjer:

- 1) Anerkendelse for bidrag er som udgangspunkt symbolsk og kan ikke betragtes som aflønning.
- 2) Ansatte og medlemmer af hovedbestyrelserne i DOF og FVF modtager ikke gavekort for deres bidrag til DOF's medier, da de primært bidrager i arbejdstiden eller con amore.
- 3) Gavekortet udstedes første gang bidraget benyttes af DOF. Ved gentagelse/genbrug i flere medier udstedes ikke yderligere gavekort.
- 4) Artikler på ca. 1500 – 2000 ord anerkendes med et gavekort til Naturbutikken på 200 kr.
- 5) Fotos anerkendes med gavekort til Naturbutikken således:
a. 1 foto: 100 kr. b. 2-4 fotos: 200 kr. c. 5+ fotos: 300 kr.
- 6) Udstedelsen af gavekort foregår løbende i takt med at bidragene benyttes.

På tur med DOF Travel

Fuglerejser med indhold

Se de mange tilbud på vores hjemmeside:

www.doftravel.dk

Fuglerejser over hele verden med kvalificerede og erfarne ledere

Dansk Ornitologisk Forening – DOF

DOF er landsforeningen for fuglebeskyttelse og fugleinteresserede

DOF er den danske afdeling af BirdLife International
Vesterbrogade 138-140, 1620, København V
Telefon (alle hverdage 11-15): 3328 3800
email: dof@dof.dk . www.dof.dk

DOF's formand: Egon Østergaard tlf: 3116 2030,
email: egon.ostergaard@dof.dk

Indmeldelse i DOF: Sker ved indbetaling på reg. nr.: 4180 konto nr.: 4180634932. Støttebeløb til DOF's arbejde for fugle- og naturbeskyttelse, som er fradragsberettiget, kan indbetales på samme konto.

Årlige kontingenter:

Kernemedlemmer:	kr. 470,00
Ungdomsmedl. (u. 26 år)	kr. 235,00
Medlemmer:	kr. 325,00
Husstandsmedlemsskab:	kr. 630,00

Fugleværnsfonden: Fugleværnsfonden er en almennyttig fond stiftet af DOF. Fondens formål er at købe og drive fugle- og naturreservater og formidle viden og oplevelser fra disse reservater. Støttebeløb, som er fradragsberettiget, kan sættes ind på Fugleværnsfondens reg. nr.: 4180 konto nr.: 5094232.
email: fvf@dof.dk www.fuglevaernsfonden.dk

Naturbutikken: Naturbutikken i Fuglenes Hus tlf: 3328 3838
Åbningstider: Man.-fre.kl.kl.11-17.30, lørdag 10-14. www.naturbutikken.dk

Bor du i udlandet, kontakt da venligst DOF for nærmere oplysninger om priser.

DU KAN FINDE VORES PRODUKTER
HOS EKSKLUSIVE SPECIALISTFORHANDLERE
OG ONLINE PÅ WWW.SWAROVSKIOPTIK.COM ➔

DEN NYE EL UBEGRÆNSET *PERFEKTION*

Den nye EL-familie fra SWAROVSKI OPTIK er den hidtil bedste. FieldPro-pakken bringer komfort og funktionalitet op på et helt nyt niveau. Den perfekte optiske ydelse og præcision, den enestående ergonomi og det forbedrede design er som prikken over i'et på dette teleoptiske mesterværk. Få endnu mere ud af de særlige øjeblikke – med SWAROVSKI OPTIK.

SEE THE UNSEEN
WWW.SWAROVSKIOPTIK.COM

SWAROVSKI
OPTIK